ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына һәм Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2014 елның 21 маенда
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2007, № 5, № 12 (I өлеш); 2010, № 6; 2011, № 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2012, № 6 (I өлеш); 2013, № 10) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 4 статьяда:
а) 2 өлештә "тавыш бирү көненә" сүзләрен төшереп калдырырга;
б) 16 статьяда:
1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:
"1) авыр һәм (яисә) аеруча авыр җинаятьләр кылган өчен хөкем ителүчеләр һәм сайлауларда тавыш бирү көненә күрсәтелгән җинаятьләр өчен хөкем ителүе юкка чыгарылмаган һәм кире алынмаган затлар;";
түбәндәге эчтәлекле 1^1 һәм 1^2 пунктлар өстәргә:
"1^1) хөкем ителүе юкка чыгарылган яисә кире алынган авыр җинаятьләр кылган өчен ирегеннән мәхрүм ителгән затлар – хөкем ителүе юкка чыгарылган һәм кире алынган көннән алып ун ел үткәнчегә кадәр;
1^2) хөкем ителүе юкка чыгарылган яисә кире алынган аеруча авыр җинаятьләр кылган өчен ирегеннән мәхрүм ителгән затлар – хөкем ителүе юкка чыгарылган яисә кире алынган көннән алып унбиш ел үткәнчегә кадәр;";
2 пунктка ", әгәр мондый затларга карата әлеге өлешнең 1^1 һәм 1^2 пунктларындагы гамәлләр кагылмаса" сүзләрен өстәргә;
в) түбәндәге эчтәлекле 6^1 – 6^3 өлешләр өстәргә:
"6^1. Әгәр әлеге статьяның 6 өлешендәге 1^1 һәм 1^2 пунктларында каралган пассив сайлау хокукын чикләүләрнең гамәлдә булу срогы сайлауларда тавыш бирү

көненә кадәр сайлау кампаниясе чорында чыкса, пассив сайлау хокукы чикләнгән граждан әлеге сайлауларда законда билгеләнгән тәртиптә кандидат булып күрсәтелергә хокуклы.

6^{2}. Әгәр гражданның хөкем ителүенә китергән гамәл яңа җинаять законы нигезендә авыр яисә аеруча авыр җинаять дип танылмаса, әлеге статьяның 6 өлешендәге 1, 1^{1} һәм 1^{2} пунктларында каралган пассив сайлау хокукы чикләүләре гамәле әлеге җинаять законы үз көченә кергән көннән туктатыла.

6^{3}. Әгәр гражданның хөкем ителүенә китергән гамәл яңа җинаять законы нигезендә аеруча авыр җинаять дип танылса яисә гражданның хөкем ителүенә китергән аеруча авыр җинаять яңа җинаять законы нигезендә авыр җинаять дип танылса, әлеге статьяның 6 өлешендәге 1^{1} һәм 1^{2} пунктларында каралган пассив сайлау хокукы чикләүләре хөкем ителү юкка чыгарылган яисә кире алынган көннән алып ун ел тәмамланганчыга кадәр гамәлдә була.";

2) 11 статьяда:

а) 1 өлешнең икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Әлеге сайлау комиссияләрен төзү шулай ук башка сәяси партияләрнең һәм бүтән иҗтимагый берләшмәләрнең тәкъдимнәренә нигезләнеп гамәлгә ашырыла.";

б) 4^{1} өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

3) 12 статьяның 7 өлешендәге 2 пунктында ", шулай ук әлеге Кодексның 97^{1} статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр" сүзләрен төшереп калдырырга;

4) 13 статьяның 8 өлешендәге 2 пунктында ", шулай ук әлеге Кодексның 97^{1} статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр" сүзләрен төшереп калдырырга;

5) 15 статьяның 7 өлешендәге 2 пунктында ", шулай ук әлеге Кодексның 97^{1} статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр" сүзләрен төшереп калдырырга;

6) 16 статьяда:

а) 4 өлешнең 2 пунктында ", шулай ук әлеге Кодексның 97^{1} статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләрдән" сүзләрен төшереп калдырырга

б) 6 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"6. Әлеге статьяның 1 өлеше нигезендә төзелгән участок комиссиясенең вәкаләтләр чоры биш ел тәшкил итә. Участок комиссиясенең вәкаләтләре, сайлау участоклары исемлеген төгәлләштерүгә бәйле рәвештә сайлау участогы бетерелгән очракта, территория комиссиясе карары белән вакытыннан алда туктатыла. Әлеге статьяның 1 өлеше нигезендә төзелгән участок комиссиясенең вәкаләтләр чоры шул комиссия катнаша торган сайлау кампаниясе чорында тәмамланса, аның вәкаләтләре чоры бу сайлау кампаниясе тәмамланганчыга кадәр озайтыла. Әлеге статьяның 6^{1} өлеше нигезендә төзелгән участок комиссиясенең вәкаләтләр чоры,

аны төзегән комиссия тарафыннан билгеләнә, ләкин сайлаулар нәтиҗәләрен рәсми бастырып чыгарган көннән ун көннән дә иртәрәк булмаган вакытта бетә алмый, монда югарырак комиссиягә тавыш бирү һәм (яисә) тавышларны санау тәртибе бозылу аркасында әлеге комиссия гамәленә (гамәл кылмавына) шикаятьләр (гаризалар) алынмау йә әлеге фактлар буенча суд тикшерүе алып барылмау шарт. Тиешле сайлау участогында тавыш бирү йомгакларына шикаять бирелгән очракта, мондый участок комиссиясенең вәкаләтләре югарырак комиссия карар кабул иткән көннән йә шикаять (гариза) буенча суд карары үз көченә кергән көннән туктатыла.";

в) 7 өлештә:

6 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

7 пунктка ", шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү" сүзләрен өстәргә;

7) 18 статьяның 19 өлешендәге 4 пунктында "бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыкларыннан," сүзләрен төшереп калдырырга;

8) 20 статьяда:

а) 3 өлешнең 1 пунктында "бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыкларын" сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 4 өлешнең беренче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Даими нигездә эш итүче сайлау комиссиясенең сайланган кандидатлар тарафыннан, кандидатлар исемлекләре депутат мандатларын бүлешүгә кертелгән сайлау берләшмәләре тарафыннан билгеләнеп куелган киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзаларының вәкаләтләре чоры шул ук органга яисә шул ук вазыйфага киләсе сайлауларда кандидатларны, кандидатлар исемлекләрен теркәү тәмамланганчыга дәвам итә.";

в) 9 өлештә "һәм әлеге Кодексның 97^{1} статьясы нигезендә кандидатлар исемлекләренә депутат мандатлары тапшырылган сәяси партияләрнең" сүзләрен төшереп калдырырга;

9) 21 статьяда:

а) 1 өлешнең беренче җөмләсендә "бүтән сайлау участокларында тавыш бирү таныклыклары," сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 3 өлештә "Тавыш бирү көнендә" сүзләреннән соң ", шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә" сүзләрен өстәргә;

в) 5 өлештә "санаганда" сүзеннән соң "вакытыннан алда тавыш бирү уздырганда" сүзләрен өстәргә;

10) 22 статьяда:

а) 4 өлештә "күрсәтелгән" сүзенә кадәр "алдан тавыш бирү чорына йә" сүзләрен өстәргә;

б) 6 өлештә:

1 пунктта "бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыкларын бирү реестры," сүзләрен төшереп калдырырга;

2 пунктта "тавыш бирү көнендә" сүзләреннән соң ", шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә" сүзләрен өстәргә;

11) 23 статьяның 4 пунктында “тавыш бирү көнендә” сүзләреннән соң “, вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә” сүзләрен өстәргә;

12) 29 статьяның 11 өлешендә:

беренче җөмләдә “, шулай ук сайлаучыга бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта” сүзләрен төшереп калдырырга;

өченче җөмләдә “, ә бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыгы бирелсә, бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыгын биргән комиссия әгъзасы имзасы белән” сүзләрен төшереп калдырырга;

13) 31 статьяның 2 өлешендә “сәяси партияләр исемлеге” сүзләрен “сәяси партияләр, сәяси партияләрнең региональ бүлекләре һәм башка структур бүлекчәләре исемлеге” сүзләренә алмаштырырга;

14) 33 статьяның 2 өлешендә “съезд (конференция, җыелыш)” сүзләрен “съезд (конференция, гомуми җыелыш, җыелыш)” сүзләренә алмаштырырга;

15) 36 статьяның 3 өлешендәге 1 пунктында “съезд (конференция, җыелыш)” сүзләрен “съезд (конференция, гомуми җыелыш, җыелыш)” сүзләренә алмаштырырга;

16) 37 статьяның 3 өлешендә:

беренче абзацта “сәяси партия съезды (конференциясе, җыелышы),” сүзләрен “сәяси партия съезды (аның региональ бүлегенең конференциясе яисә гомуми җыелышы, сәяси партиянең башка структур бүлекчәсенең гомуми җыелышы, ә “Сәяси партияләр турында” Федераль законда каралган очракларда сәяси партиянең тиешле органы, аның региональ бүлеге яисә башка структур бүлекчәсе)” сүзләренә алмаштырырга;

1 пунктта “съезд (конференция, җыелыш)” сүзләрен “съезд (конференция, гомуми җыелыш, җыелыш)” сүзләренә алмаштырырга;

17) 38 статьяның 2 өлешендә “сәяси партиянең кимендә ун әгъзасы” сүзләреннән соң “(Татарстан Республикасында сәяси партиянең региональ бүлеге булган очракта сәяси партиянең әлеге ун әгъзасы шушы региональ бүлектә торырга тиеш)” сүзләрен өстәргә;

18) 39 статьяда:

а) 1 өлештә:

1 пунктның “а” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“а) фамилиясе, исеме, атасының исеме, туу датасы һәм урыны, яшәү урынының адресы, паспортының яисә гражданның паспортын алмаштыручы документның сериясе, номеры һәм бирү датасы, паспортын яисә гражданның паспортын алмаштыручы документны биргән органның исеме яисә коды, салым түләүченең идентификация номеры (булган очракта), гражданлыгы, белем бирү

эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешманы күрсәтеп, һөнәри белем турында белешмәләр (булган очракта), аны тәмамлау елы һәм белем һәм квалификация турындагы документның реквизитлары, төп эш яисә хезмәт итү урыны, биләгән вазыйфасы, (төп эш яисә хезмәт итү урыны булмаган очракта – шөгыльләренең төре);

1 пунктның "в" пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"в) әгәр кандидат элек хөкем ителгән булса яисә аның хөкем ителүе гамәлдә булса, – кандидатның хөкем ителүе турында белешмәләр, әгәр хөкем ителүе юкка чыгарылган яисә кире алынган булса, – шулай ук хөкем ителүне юкка чыгару яисә кире алу датасы турында белешмәләр;";

түбәндәге эчтәлекле 1^1 пункт өстәргә:

"1^1) паспортының (паспортның Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән аерым битләренең) яисә гражданның паспортын алмаштыручы документының күчермәсе;";

б) 1^1 өлештә "кандидат сайлау комиссиясенә шулай ук" сүзләрен "кандидат әлеге статьяның 1 статьясындагы 1 өлешенең 1 пунктында каралган гариза белән бергә сайлау комиссиясенә шулай ук" сүзләренә алмаштырырга;

в) 1^3 өлештә "үзенең теркәлү вакытына" сүзләрен "кандидатны теркәү өчен кирәкле документлар бирү вакытына" сүзләренә алмаштырырга;

г) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"2. Кандидат гаризада кайсы сәяси партиядән булуын йә тавыш бирү көненә кадәр бер елдан да соңга калмыйча законда билгеләнгән тәртиптә теркәлгән бер генә иҗтимагый берләшмәдән булуын һәм үзенең шушы сәяси партиядәге, шушы иҗтимагый берләшмәдәге статусын күрсәтергә хокуклы, гариза белән бергә әлеге белешмәләрне раслаучы һәм сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең вәкаләтле заты йә сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең тиешле структур бүлекчәсенең вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган документның тапшырылуы шарт.";

д) 5 өлешнең икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Паспорт яисә гражданның паспортын алмаштыручы документ кандидат тарафыннан әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә сайлау комиссиясенә документларны шәхсән тапшырганда бирелә, паспортның яисә гражданның паспортын алмаштыручы документның күчермәсе сайлау комиссиясендә кандидат үзе булганда ясала һәм гаризаны һәм аңа кушып бирелә торган документларны кабул итеп алган зат имзасы белән таныклана.";

19) 40 статьяда:

а) 1 өлештә "басма" сүзен "кәгазь чыганакта" сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 өлештә:

1 пунктның икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Кандидат гаризада кайсы сәяси партиядән булуын йә тавыш бирү көненә кадәр бер елдан да соңга калмыйча законда билгеләнгән тәртиптә теркәлгән бер генә иҗтимагый берләшмәдән булуын һәм үзенең шушы сәяси партиядәге, шушы иҗтимагый берләшмәдәге статусын күрсәтергә хокуклы, гариза белән бергә әлеге белешмәләрне раслаучы һәм сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең

вәкаләтле заты йә сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең тиешле структур бүлекчәсенең вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган документның тапшырылуы шарт.";

2 пунктта "кандидатның шәхесен таныклаучы документның (паспортының яисә гражданның паспортын алмаштыручы документның) күчермәсен" сүзләрен "паспортның (паспортның Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән аерым битләренең) яисә гражданның паспортын алмаштыручы документның күчермәсе" сүзләренә алмаштырырга;

в) 3^2 өлештә "кандидат сайлау комиссиясенә шулай ук" сүзләрен "39 статьяның 1 өлешендәге 1 пунктында каралган гариза белән бергә сайлау комиссиясенә шулай ук" сүзләренә алмаштырырга;

г) 3^3 өлештә "үзенең теркәлү вакытына" сүзләрен "кандидатлар исемлеген теркәү өчен кирәкле документларны тапшыру вакытына" сүзләренә алмаштырырга;

д) 4^1 өлештә беренче җөмләне төшереп калдырырга;

е) түбәндәге эчтәлекле 5^1 өлеш өстәргә:

"5^1. Әлеге Кодексның 39 статьясындагы 1 өлешнең 1 пунктындагы "а" һәм "б" пунктчаларында, 3 пунктында, 2 өлешендә (Дәүләт Советына сайлаулар уздырганда – шулай ук 1^1өлешендә) каралган документларның булмавы сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясе тарафыннан әлеге кандидатны кандидатлар исемлегеннән аны таныклаганчы төшереп калдыру өчен нигез булып тора.";

20) 41 статьяда:

а) 1 өлештә:

2 пунктта "2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән" сүзләрен "1^1, 2 һәм 3 пунктларда күрсәтелгән" сүзләренә алмаштырырга;

4 пунктта "съездының (конференциясенең, җыелышының)" сүзләрен "съездының (конференциясенең, гомуми җыелышының, җыелышының)" сүзләренә алмаштырырга;

б) 1^1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"1^1. Сайлау берләшмәсе тарафыннан күпмандатлы сайлау округы буенча берничә кандидат күрсәтелгән очракта, шулай ук, әгәр сайлау комиссиясенә берничә округ сайлау комиссиясенең вәкаләтләре йөкләнгән һәм сайлау берләшмәсе тарафыннан кандидатлар берничә бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округлары буенча күрсәтелгән булса, кандидатларны теркәүче сайлау комиссиясенә әлеге статьяның 1 өлешендәге 5 һәм 6 пунктларында каралган документларны сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле йә әлеге документларны шушы сайлау берләшмәсе тарафыннан күрсәтелгән беренче булып тапшырган кандидат тапшырырга мөмкин. Мондый очракларда шушы сайлау берләшмәсе тарафыннан күрсәтелгән бүтән кандидатлар әлеге статьяның 1 өлешендәге 5 һәм 6 пунктларында каралган документларны шул ук сайлау комиссиясенә тапшырмаска да мөмкин.";

в) 1^2 өлештә "кандидат сайлау комиссиясенә шулай ук" сүзләрен "39 статьяның 1 өлешендәге 1 пунктында каралган гариза белән бергә сайлау комиссиясенә шулай ук" сүзләренә алмаштырырга;

г) 1^{3} өлештә “үзенең теркәлү вакытына” сүзләрен “кандидатны теркәү өчен кирәкле документларны тапшыру вакытына” сүзләренә алмаштырырга;

д) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2. Кандидат гаризада кайсы сәяси партиядән булуын йә тавыш бирү көненә кадәр бер елдан да соңга калмыйча законда билгеләнгән тәртиптә теркәлгән бер генә иҗтимагый берләшмәдән булуын һәм үзенең шушы сәяси партиядәге, шушы иҗтимагый берләшмәдәге статусын күрсәтергә хокуклы, гариза белән бергә әлеге белешмәләрне раслаучы һәм сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең вәкаләтле заты йә сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең тиешле структур бүлекчәсенең вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган документның тапшырылуы шарт.”;

21) 42 статьяда:

а) 1 өлешнең 2 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2) сәяси партия съездының (аның региональ бүлекчәсе конференциясенең яисә гомуми җыелышының, сәяси партиянең башка структур бүлекчәсенең гомуми җыелышының, ә “Сәяси партияләр турында” Федераль законда каралган очракларда, сәяси партиянең тиешле органының, аның региональ бүлегенең яисә башка структур бүлекчәсенең), башка иҗтимагый берләшмә съездының (конференциясенең, җыелышының), аның региональ яисә җирле бүлегенең бердәй сайлау округы буенча кандидат күрсәтү турында карары;”;

б) 2 өлешнең 1 пунктындагы икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Кандидат гаризада кайсы сәяси партиядән булуын йә тавыш бирү көненә кадәр бер елдан да соңга калмыйча законда билгеләнгән тәртиптә теркәлгән бер генә иҗтимагый берләшмәдән булуын һәм үзенең шушы сәяси партиядәге, шушы иҗтимагый берләшмәдәге статусын күрсәтергә хокуклы, гариза белән бергә әлеге белешмәләрне раслаучы һәм сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең вәкаләтле заты йә сәяси партиянең, бүтән иҗтимагый берләшмәнең тиешле структур бүлекчәсенең вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган документның тапшырылуы шарт.”;

в) 2^{1} өлештә “кандидат сайлау комиссиясенә шулай ук” сүзләрен “39 статьяның 1 өлешендәге 1 пунктында каралган гариза белән бергә сайлау комиссиясенә шулай ук” сүзләренә алмаштырырга;

г) 2^{2} өлештә “үзенең теркәлү вакытына” сүзләрен “кандидатны теркәү өчен кирәкле документларны тапшыру вакытына” сүзләренә алмаштырырга;

22) түбәндәге эчтәлекле 42^{1} статья өстәргә:

“42^{1} статья. **Дәүләт Советы, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларын сайлауларда кандидатларны, кандидатлар исемлекләрен күрсәтүне хуплау**

1. Дәүләт Советына, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнарына депутатларны сайлауларда кандидатны, кандидатлар исемлеген теркәү өчен кирәкле шарт – сайлаучыларның кандидатны, кандидатлар исемлеген күрсәтүне хуплавы, ул исә әлеге статьяда күрсәтелгән сайлаулар нәтиҗәләре буенча билгеләнә

йә сайлаучыларның кандидатны, кандидатлар исемлеген хуплап җыелган кирәкле сандагы имзалары белән раслана.

2. Сәяси партия тарафыннан күрсәтелгән кандидатларның федераль исемлеге Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасы депутатларын соңгы сайлаулар нәтиҗәләре буенча депутат мандатлары бүлешүгә кертелгән булса яисә федераль сайлау округы буенча тавыш бирүдә катнашкан сайлаучыларның кимендә 3 процент тавышын җыйган булса, Дәүләт Советына, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнарына депутатларны сайлауларда сәяси партия, аның региональ бүлекчәсе яисә башка структур бүлекчә тарафыннан (региональ бүлек яисә башка структур бүлекчә тарафыннан кандидатлар исемлеге күрсәтү сәяси партия уставында каралган булса) бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы буенча кандидатны, кандидатлар исемлеген күрсәтү (әлеге статьяда алга таба – сәяси партия тарафыннан күрсәтү) сайлаучылар тарафыннан хупланган дип санала, һәм сайлаучыларның имзаларын җыю таләп ителми.

3. Сәяси партия тарафыннан күрсәтелгән кандидатлар исемлеге Дәүләт Советы депутатларын соңгы сайлаулар нәтиҗәләре буенча депутат мандатлары бүлешүгә кертелгән булса яисә бердәм сайлау округы буенча тавыш бирүдә катнашкан сайлаучыларның кимендә 3 процент тавышын җыйган булса, Дәүләт Советына, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнарына депутатлар сайлауларда әлеге статьядагы 2 өлешнең гамәлдә булуы кагылмый торган сәяси партия тарафыннан бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы буенча кандидатны, кандидатлар исемлеген күрсәтү сайлаучылар тарафыннан хупланган дип санала, һәм тиешле сайлауларда сайлаучыларның имзаларын җыю таләп ителми.

4. Дәүләт Советына депутатлар сайлауларда әлеге статьядагы 2 һәм 3 өлешләрнең гамәлдә булуы кагылмый торган сәяси партия тарафыннан бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы буенча кандидатны, кандидатлар исемлеген күрсәтү түбәндәге очракларның теләсә кайсында сайлаучылар тарафыннан хупланган дип санала, һәм күрсәтелгән сайлауларда сайлаучыларның имзаларын җыю таләп ителми:

а) сәяси партия тарафыннан күрсәтелгән кандидатлар исемлеге Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең вәкиллекле органнарына соңгы сайлаулар нәтиҗәләре буенча кимендә аларның берсендә депутат мандатларын бүлешүгә кертелгән булса;

б) сәяси партия тарафыннан күрсәтелгән кандидатлар исемлеген хуплап муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнарына соңгы сайлауларда Татарстан Республикасы территориясендә теркәлгән сайлаучылар саныннан кимендә барлыгы 0,5 проценты тавыш биргән булса.

5. Муниципаль берәмлекнең шушы вәкиллекле органына соңгы сайлаулар нәтиҗәләре буенча әлеге сәяси партия тарафыннан күрсәтелгән бер генә депутат сайланган булса да (шул исәптән кандидатлар исемлеге составында), муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органына депутатлар сайлауларда әлеге статьяның 2 һәм 3 өлешләренең гамәлдә булуы кагылмый торган сәяси партия тарафыннан бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы буенча кандидатны, кандидатлар

исемлеген күрсәтү сайлаучылар тарафыннан хупланган дип санала, һәм тиешле сайлауларда сайлаучыларның имзаларын җыю таләп ителми.

6. Сайлауларны билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (публикацияләнгән) көнгә бу сәяси партия тарафыннан бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы буенча яисә кандидатлар исемлеге составында күрсәтелгән һәм соңгы сайлауларда шушы муниципаль район составына керә торган кимендә бер җирлекнең вәкиллекле органы депутаты булып сайланган кандидат бу җирлекнең вәкиллекле органы составыннан әлеге муниципаль районның вәкиллекле органы депутаты итеп сайланса, муниципаль район составына керә торган җирлекнең вәкиллекле органына депутатлар сайлауларда әлеге статьяның 2, 3 һәм 5 өлешләренең гамәлдә булуы кагылмый торган сәяси партия тарафыннан бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы буенча кандидат, кандидатлар исемлеген күрсәтү сайлаучылар тарафыннан хупланган дип санала, һәм күрсәтелгән сайлауларда сайлаучыларның имзаларын җыю таләп ителми.

7. Дәүләт Советы депутатларын, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутатларын сайлауларда әлеге статьяның 2 – 6 өлешләренең гамәлдә булуы кагылмый торган сәяси партия тарафыннан бермандатлы (күпмандатлы) сайлау округы буенча, кандидат, кандидатлар исемлеген күрсәтүне хуплап, кандидатның үз-үзен күрсәтүен хуплап, әлеге Кодексның 43 һәм 44 статьяларында билгеләнгән күләмдә сайлаучылар имзалары җыелырга тиеш.

8. “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокуклары һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон нигезендә әлеге статьядагы 2 өлешнең гамәлдә булуы кагыла торган сәяси партияләр исемлеге Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан төзелә, “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә аның сайтында урнаштырыла һәм Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасы депутатларын сайлаулар нәтиҗәләре буенча яңартыла.

9. Әлеге статьядагы 3 – 6 өлешләрнең гамәлдә булуы кагыла торган сәяси партияләр исемлекләре Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан төзелә, “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә аның сайтында урнаштырыла һәм Дәүләт Советы депутатларын сайлаулар һәм муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларын сайлаулар, Татарстан Республикасында җирлекләрнең вәкиллекле органнары составыннан муниципаль районнарның вәкиллекле органнары депутатларын сайлау нәтиҗәләре буенча яңартыла.”;

23) 43 статьяда:

а) статьяның исемендә “, кандидатлар исемлекләрен” сүзләрен өстәргә;

б) 1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1. Кандидатлар, кандидатлар исемлеген күрсәтүне хуплап, сайлаучылар имзалары җыелырга мөмкин.”;

в) 2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2. Җирле үзидарәнең вазыйфаи затын сайлауларда сәяси партия, аның региональ бүлекчәсе яисә башка структур бүлекчәсе тарафыннан (әгәр кандидатларны региональ яисә башка структур бүлекчә тарафыннан күрсәтү сәяси

партия уставында каралган булса) күрсәтелгән кандидатны теркәү федераль законда билгеләнгән тәртиптә сәяси партия, аның региональ бүлекчәсе яисә башка структур бүлекчәсе тарафыннан кабул ителгән карар нигезендә сайлаучылар имзаларын җыймыйча гына гамәлгә ашырыла.

г) 4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Бердәм сайлау округы буенча күрсәтелгән кандидатларны, кандидатлар исемлекләрен теркәү өчен кирәкле имзалар саны сайлау округы территориясендә теркәлгән сайлаучыларның гомуми санынннан 0,5 процент тәшкил итә, ә бермандатлы сайлау округлары буенча күрсәтелгән кандидатларны теркәү өчен бермандатлы сайлау округлары схемасында күрсәтелгән тиешле сайлау округы территориясендә теркәлгән сайлаучылар санының 0,5 процентын тәшкил итә, әмма федераль законда каралган очраклардан һәм әлеге статьяның 4^1 статьясында каралган очраклардан тыш, 10 имзадан да азрак булмаска тиеш.”;

д) түбәндәге эчтәлекле 4^1 өлеш өстәргә:

“4^1. Дәүләт Советы депутатларын сайлауларда бермандатлы сайлау округы буенча күрсәтелгән кандидатны теркәү өчен кирәкле имзалар саны бермандатлы сайлау округлары схемасында күрсәтелгән тиешле сайлау округы территориясендә теркәлгән сайлаучылар санының 3 процентын тәшкил итә, ләкин ул 60 имзадан да ким була алмый.”;

е) 5 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

24) 44 статьяда:

а) статьяның исемендә “кандидатны” сүзеннән соң “кандидатлар исемлеген” сүзләрен өстәргә;

б) 1 өлешнең өченче җөмләсен төшереп калдырырга;

в) 2 өлештә “кандидат” сүзеннән соң “, сайлау берләшмәсе” сүзләрен, “кандидатның” сүзеннән соң “, сайлау берләшмәсенең” сүзләрен өстәргә;

г) 3 өлештә “, сайлау берләшмәсе” сүзләрен өстәргә;

д) 5 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Имзалар бары тик кандидат, кандидатлар исемлеге күрсәтелгән шул сайлау округында актив сайлау хокукына ия сайлаучылар арасында гына җыелырга мөмкин. Дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, милек рәвешләренә карамастан оешмаларның, учреждениеләрнең идарә органнарының, сайлау комиссияләренең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларының имзалар җыюда катнашуы, шулай ук имзалар җыю барышында сайлаучыларны мәҗбүр итү һәм имза куйган өчен аларны бүләкләү рөхсәт ителми. Эш урыннарында, хезмәт хакы, пенсияләр, пособиеләр, стипендияләр, башка социаль түләүләрне бирү барышында һәм урыннарында, шулай ук хәйрия ярдәме күрсәткәндә имзалар җыю тыела. Әлеге өлеш нигезләмәләрен бозып җыелган имзалар гамәлгә яраксыз булалар.”;

е) 7 өлешнең беренче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Имзалар кәгазендә белешмәләре күрсәтелә торган кандидат элек хөкем ителгән булса яисә хөкем ителүе гамәлдә булса, өстәмә рәвештә һәр имза кәгазендә кандидатның хөкем ителгәнлеге турында белешмә күрсәтелә.”;

ж) 8 өлештә “Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда” сүзләрен “Дәүләт Советы депутатларын сайлауларда” сүзләренә алмаштырырга;

з) 9 өлештә “өстәмә рәвештә туган көнен” сүзләрен “өстәмә рәвештә туган числосын” сүзләренә алмаштырырга, “кандидатны” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеген” сүзләрен, “төрле кандидатлар” сүзләреннән соң “, кандидатлар исемлекләре” сүзләрен, “бер үк кандидатны” сүзләреннән соң “, кандидатлар исемлеген” сүзләрен өстәргә;

и) 11 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“11. Кандидатлар исемлеген күрсәтүне хуплап, сайлаучылар имзалары белән тутырылган һәр имзалар кәгазе сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле тарафыннан таныкланырга тиеш. Кандидатны күрсәтүне (үз-үзен күрсәтүне) хуплап, сайлаучылар имзалары белән тутырылган һәр имзалар кәгазе кандидат тарафыннан таныкланырга тиеш. Имзалар кәгазен таныклаганда сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле, кандидат фамилиясе, исеме һәм атасының исеме янына кулдан имзасын куя һәм аны кую датасын күрсәтә.”;

к) 12 өлештә “кандидатны” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеген” сүзләрен өстәргә;

л) 13 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“13. Сайлаучылар имзаларын җыю тәмамланганнан соң, кандидат, сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкилләре сайлаучыларның җыелган имзаларының гомуми санын исәплиләр һәм сайлауларны оештыручы комиссия тарафыннан билгеләнгән форма буенча имзалар җыю йомгаклары турында беркетмә төзиләр. Беркетмәгә тиешенчә кандидат, сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле имза сала.“;

м) 14 өлештә “ике нөсхәдә” сүзләрен төшереп калдырырга;

25) 45 статьяда:

а) 1 өлешкә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Паспортның (паспортның Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән аерым битләренең) яисә гражданның паспортын алмаштыручы документның һәм (яки) гаризада белем, төп эш яисә хезмәт урыны, били торган вазыйфасы (шөгыленең төре), шулай ук кандидатның депутат булып торуы турында күрсәтелгән белешмәләрне раслаучы документларның күчермәләре булмаган очракта кандидат, сайлау берләшмәсе аны (аларны) кандидатны, кандидатлар исемлеген теркәү турында мәсьәлә сайлау комиссиясе тарафыннан каралырга тиешле утырыш көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча бирергә хокуклы.”;

б) 2 өлештә:

беренче абзацта “кандидат” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеге” сүзләрен, “кандидатны” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеген” сүзләрен өстәргә;

1 пунктта “кандидат” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеге” сүзләрен, “кандидатны” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеген” сүзләрен өстәргә;

в) 3 өлешнең 1 пунктында “Муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органы депутатларының һәм муниципаль сайлауларда сайланган муниципаль берәмлекләр башлыкларының” сүзләрен “Муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органы

депутатларының һәм (яисә) муниципаль берәмлекләрнең муниципаль сайлауларда сайланган башлыкларының" сүзләренә алмаштырырга;

г) 3[1] өлештә "сайлауларны оештыра торган сайлау комиссиясенә" сүзләрен "кандидатларны, кандидатлар исемлекләрен теркәүне гамәлгә ашыручы сайлау комиссиясенә" сүзләренә алмаштырырга;

26) 46 статьяда:

а) 7 өлешкә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Эшләү чорына җәлеп ителүче экспертлар төп эштән азат ителәләр, аларның эш урыннары (вазыйфалары), билгеләнгән вазыйфаи окладлары һәм эш урыны буенча башка түләүләре сакланып кала.";

б) 10 өлештә беренче җөмләдә "кандидатны" сүзеннән соң ", кандидатлар исемлеген" сүзләрен өстәргә, икенче җөмләдә "кандидатны" сүзеннән соң ", кандидатлар исемлеген" сүзләрен өстәргә, "таләп ителсә, кандидатны" сүзләреннән соң "кандидатлар исемлеген" сүзләрен өстәргә;

в) 11 өлештә беренче җөмләдә "һәр кандидатны" сүзләреннән соң ", кандидатлар исемлеген" сүзләрен, дүртенче җөмләдә "кандидатка" сүзеннән соң "сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиленә" сүзләрен өстәргә;

г) 12 өлештә "кандидатларны" сүзеннән соң ", кандидатлар исемлеген" сүзләрен өстәргә, "кандидат" сүзеннән соң "сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле" сүзләрен өстәргә;

д) 13 өлештә "кандидатны күрсәтү инициаторлары" сүзләрен "имзалар кәгазьләрен таныклаучы затлар" сүзләренә алмаштырырга;

е) 16 өлештә:

3 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"3) имзалар кәгазендә чынбарлыкка туры килми торган белешмәләр күрсәткән сайлаучыларның имзалары. Бу очракта имза бары тик Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә тору һәм яшәү урыны буенча теркәүне гамәлгә ашыра торган органның рәсми белешмәсе булганда гына йә әлеге статьяның 7 өлеше нигезендә тикшерүгә җәлеп ителгән экспертның бәяләмәсе нигезендә генә таныла;";

6 пунктта "сайлаучылар имзаларын тикшерү эшенә җәлеп ителгән" сүзләрен "тикшерүгә җәлеп ителгән" сүзләренә алмаштырырга;

7 пунктта "бу төзәтмәләр" сүзләрен "бу имзалар" сүзләренә алмаштырырга;

8 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"8) әгәр имзалар кәгазе сайлаучылар имзаларын җыюны башкарган затның, кандидатның, кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәсе вәкаләтле вәкиленең кулдан язылган имзалары белән таныкланмаган булса, йә бу имзаларның берәрсе дөрес булмаса, йә имзалар җыю вакытына 18 яшь тулмаган сайлаучылар имзаларын җыюны башкарган зат имзалар кәгазен таныклаган булса һәм (яисә) бу зат суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез дип танылган булса, йә имзалар кәгазен таныклау даталарының берәрсе күрсәтелмәгән булса яисә кулдан язылмаган булса, йә сайлаучылар имзаларын җыюны башкарган зат турындагы белешмәләрдә һәм (яисә) имза кую датасында шушы зат, кандидат, кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәсе вәкаләтле вәкиле тарафыннан сайлаучылар

имзаларын җыюны башкарган зат, кандидат, кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәсе вәкаләтле вәкиле белән махсус килештермичә кертелгән төзәтмәләр булса, йә имзалар кәгазендә сайлаучылар имзаларын җыюны башкарган зат турындагы, кандидат, кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәсе вәкаләтле вәкиле турындагы белешмәләр тулысынча күрсәтелмәгән булса яисә дөреслеккә туры килмәсә, йә сайлаучылар имзаларын җыюны башкарган зат турындагы белешмәләр аның үз кулы белән кертелмәгән йә кулдан язылмаган яисә карандаш белән язылган булса;

9 пунктта “5, 6, 8, һәм 10 нчы кушымталарны” сүзләрен “4[1], 5, 6, 7[1], 8 һәм 10 нчы кушымталарда билгеләнгән” сүзләренә алмаштырырга;

11 пунктта “сайлаучыларның имзаларын тикшерү эшенә җәлеп ителгән” сүзләрен “тикшерүгә җәлеп ителгән” сүзләренә алмаштырырга;

12 пунктта “кандидат” сүзеннән соң “һәм (яисә) кандидат, кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәсе вәкаләтле вәкиле” сүзләрен өстәргә;

13 пунктта “кандидатның” сүзеннән соң “һәм (яисә) кандидат, кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәсе вәкаләтле вәкиленең” сүзләрен өстәргә;

ж) 17 өлештә “кандидатны” сүзеннән соң “кандидатлар исемлеген” сүзләрен өстәргә, “санала” сүзен “танылa” сүзенә алмаштырырга;

з) 21 өлештә “кандидатны” сүзеннән соң “, кандидатлар исемлеген” сүзләрен өстәргә;

и) 22 өлештә “һәм кандидат” сүзеннән соң “кандидатлар исемлеген” сүзләрен өстәргә;

к) 24 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“24. Беркетмәнең күчермәсе, кандидатны, кандидатлар исемлеген теркәү турындагы мәсьәлә каралырга тиешле комиссия утырышына кадәр кимендә ике тәүлектән дә соңга калмыйча, әлеге кандидатка, сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиленә тапшырыла. Әгәр тикшерү нәтиҗәләре буенча сайлаучыларның дөрес имзалары саны кандидатны, кандидатлар исемлеген теркәү өчен җитәрлек булмавы ачыкланса йә дөрес булмаган һәм (яисә) гамәлгә яраксыз имзаларның саны тикшерү өчен аралап алынган имзаларның гомуми санынннан 10 процент һәм аннан күбрәк булса, кандидат, сайлау берләшмәсенең вәкаләтле вәкиле комиссиядә йомгаклау беркетмәсенең күчермәсе белән бергә имзалар кәгазьләрен тикшерү ведомостьларының таныкланган күчермәләрен алырга хокуклы, аларда сайлаучыларның имзаларын дөрес түгел һәм (яисә) гамәлгә яраксыз дип тану нигезләре (сәбәпләре), шундый имзалар булган папкаларның, имзалар кәгазенең номерлары һәм имзалар кәгазендәге юл күрсәтелә, шулай ук кандидат тиешле имзаларны дөрес түгел һәм (яисә) гамәлгә яраксыз дип тану өчен нигез була торган рәсми документларның күчермәләрен алырга хокуклы.”;

л) 25 өлешнең беренче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Йомгаклау беркетмәсе кандидатны, кандидатлар исемлеген теркәү йә кандидатны, кандидатлар исемлеген теркәүдән баш тарту турында комиссия карарына кушып бирелә.”;

27) 47 статьяда:

а) 6 өлештә:

түбәндәге эчтәлекле 6^1 пункт өстәргә:

“6^1) әгәр кандидатны теркәү өчен 200 һәм аннан артыграк сайлаучыларның имзалары таләп ителсә, – тикшерү өчен сайлап алынган, әгәр федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, имзаларның гомуми саныннан дөрес булмаган һәм (яисә) гамәлгә яраксыз имзаларның 10 һәм аннан артыграк процентын ачыклау;

7 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“7) кандидатны теркәү өчен бирелгән сайлаучыларның дөрес имзаларының саны җитмәү;”;

8 пунктта “юкка чыгарылмаган һәм кире алынмаган” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 7 өлештә түбәндәге эчтәлекле 2^1 һәм 2^2 пунктлар өстәргә:

“2^1) кандидатлар исемлеген теркәү өчен бирелгән сайлаучылар имзалары арасында, имзалар җыю, әгәр Федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, закон белән тыелган урыннарда җыелган имзаларның 10 проценттан артык булуы;

2^2) әгәр кандидатлар исемлеген теркәү өчен 200 һәм аннан артыграк сайлаучыларның имзалары таләп ителсә, – тикшерү өчен сайлап алынган, әгәр федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, имзаларның гомуми саныннан дөрес булмаган һәм (яисә) гамәлгә яраксыз имзаларның 10 һәм аннан артыграк процентын ачыклау;”;

в) 8 өлешнең 2 пунктында “юкка чыгарылмаган һәм кире алынмаган” сүзләрен төшереп калдырырга;

28) 60 статьяның 13 өлешендә “йә сайланмаган һәм тавыш бирүдә катнашкан сайлаучыларның 3 проценттан да кимрәк тавышын җыйган кандидатны” сүзләрен төшереп калдырырга;

29) 66 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 1^1 өлеш өстәргә:

“1^1. Тиешле бюджет акчалары исәбеннән сайлау комиссияләренең түбәндәге чыгымнары финанслана:

1) сайлау комиссияләренең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларына, сайлау комиссияләре аппаратлары хезмәткәрләренә хезмәт өчен өстәмә түләү (бүләкләү), тиешле сайлауларны әзерләү һәм үткәрү чорына төп эшеннән азат ителгән сайлау комиссияләренең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларына компенсацияләр түләү, шулай ук сайлау комиссияләрендә граждан-хокукый шартнамәләр буенча эшләүче гражданнарга һәм сайлау комиссияләре каршындагы контроль-ревизия хезмәтләре составында эшләү өчен җибәрелә торган белгечләргә түләүләр;

2) матбугат продукциясен әзерләү һәм нәшрият эшчәнлеген гамәлгә ашыру чыгымнары;

3) тиешле сайлауларны әзерләү һәм үткәрү, сайлау комиссияләренең эшчәнлеген тәэмин итү өчен кирәкле җайланмалар (шул исәптән технологик), башка матди кыйммәтләр сатып алу, китерү һәм урнаштыру;

4) транспорт чыгымнары;

5) сайлау документларын китерү һәм саклау, аларны архивка тапшыру өчен әзерләү яисә юкка чыгару;

6) тиешле сайлауларны әзерләүгә, шулай ук сайлау комиссияләренең эшчәнлеген тәэмин итүгә һәм үткәрүгә бәйле командировкалар һәм башка максатлар;

7) сайлау системасын үстерү, шул исәптән яңа сайлау технологияләрен, автоматлаштыру чараларын гамәлгә кертү, сайлаучыларның хокукый культурасын арттыру һәм сайлауларны оештыручыларны укыту.";

б) 12 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"12. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларны уздырганда, шулай ук сайлаучыларның саны ике йөз мең кешедән арткан муниципаль берәмлекләрдә җирле үзидарә органнарына сайлаулар уздырганда кулланыла торган бюллетеньнәрне, махсус билгеләрне (маркаларны) сатып алулар тиешле сайлауларны оештыра торган комиссия тарафыннан яисә түбәнгерәк тиешле комиссияләр карары нигезендә "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокуклары һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.";

в) 13 өлештә "сайлауларны әзерләүгә һәм уздыруга бәйле товарлар" сүзләрен "товарларны, эшләрне яисә хезмәт күрсәтүләрне сатып алуга" сүзләренә алмаштырырга;

30) 69 статьяның 2 өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"2. Авыл җирлекләре җирле үзидарә органнарын сайлауларда кандидатның сайлау фонды, кандидатның сайлау кампаниясен финанслау чыгымнары биш мең сумнан артмаган очракта, махсус сайлау счеты ачылмыйча төзелә. Бу очракта сайлау фонды кандидатның бары тик үз акчалары исәбеннән генә төзелә.";

31) 70 статьяның 3 өлешендәге 1 пунктында "кандидатны" сүзеннән соң ", кандидатлар исемлеге" сүзләрен өстәргә;

32) 73 статьяда:

а) 4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"4. Әгәр теркәлгән кандидат, шул исәптән кандидатлар исемлегендәге кандидат та, элек хөкем ителгән булса яисә аның хөкем ителүе гамәлдә булса, мәгълүмат стендында кандидатның хөкем ителүе турында белешмәләр, ә әгәр хөкем ителүе юкка чыгарылган яисә кире алынган булса, хөкем ителүне юкка чыгару яисә кире алу датасы турында белешмәләр урнаштырыла.";

б) 8 өлештә:

"тавыш бирү өчен стационар әрҗәләр" сүзләренә кадәр "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокуклары һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законның 21 статьясындагы 9 пунктының "б" пунктчасы нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан раслана торган технологик җиһазлау нормативларына таянып, үтә күренмәле яисә ярым үтә күренмәле материалдан әзерләнгән" сүзләрен өстәргә;

түбәндәге эчтәлекле өченче җөмлә өстәргә: “Электрон тавыш бирү үткәргәндә электрон тавыш бирү комплекслары файдаланыла.”;

33) 74 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

34) 75 статьяда:

а) 2 өлештә “сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясе күрсәтмәсе буенча” сүзләрен “тиешле сайлау комиссиясе күрсәтмәсе буенча” сүзләренә алмаштырырга;

б) 5[1] өлештә икенче җөмләне төшереп калдырырга;

в) 10 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“10. Әгәр сайлау бюллетененә кертелгән теркәлгән кандидат элек хөкем ителгән булса яисә аның хөкем ителүе гамәлдә булса, шул хактагы белешмәләр сайлау бюллетенендә күрсәтелергә тиеш. “;

г) 16 өлешнең беренче җөмләсенә “(шул исәптән вакытыннан алда тавыш бирү)” сүзләрен өстәргә;

35) 76 статьяда:

а) 2 өлештә “кабат тавыш бирү” сүзләреннән соң “вакытыннан алда тавыш бирү һәм” сүзләрен өстәргә;

б) 5 өлештә “әгәр сайлаучы бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирсә, — шулай ук бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыгы да күрсәтелә” сүзләрен төшереп калдырырга;

в) 7 өлештә өченче җөмләне төшереп калдырырга;

г) 9 өлештә дүртенче җөмләне төшереп калдырырга;

д) 14 өлештә “йә алардан файдаланганда, тавышларны санауның техник чараларына” сүзләрен өстәргә;

е) 15 өлешнең беренче җөмләсендә “референдум,” сүзен төшереп калдырырга;

36) түбәндәге эчтәлекле 76[1] статья өстәргә:

“76[1] статья. **Вакытыннан алда тавыш бирү**

1. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына сайлаулар уздырганда тавыш бирү көнендә нигезле сәбәп (отпуск, командировка, хезмәт һәм уку эшчәнлеге режимы, дәүләт һәм иҗтимагый вазыйфалар үтәү, сәламәтлеге торышы һәм башка нигезле сәбәпләр) аркасында үзенең тору урынында була алмаган һәм сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлау участогындагы тавыш бирү бинасына килә алмаган сайлаучыга вакытыннан алда тавыш бирү мөмкинлеге бирелергә тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү сайлаучы тарафыннан территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) (тавыш бирү көненә кадәр 10 – 4 көн кала) яисә участок комиссиясе бинасында (тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә иртәрәк түгел) бюллетень тутыру юлы белән үткәрелә.

2. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда, Татарстан Республикасы референдумында, җирле үзидарә органнарына сайлауларда, җирле референдумда тавыш бирү көне, закон белән тавыш бирү бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары белән каралганда, башка сайлауларда тавыш бирү көне белән берләштерелгән очракта, сайлаучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирә торган комиссия бинасында вакытыннан алда (әмма тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә иртәрәк түгел) тавыш бирә ала.

3. Вакытыннан алда тавыш бирү башкарыла торган биналар әлеге Законның 73 статьясындагы 2 өлеше нигезендә җиһазландырылган һәм тәэмин ителгән булырга тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү биналары җиһазы вакытыннан алда тавыш бирүне уздырганда тиешле комиссиянең барлык әгъзаларының, күзәтүчеләрнең, әлеге Законның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затларның булу мөмкинлеген күздә тотарга тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү эш көннәрендә кичке вакытта (җирле вакыт буенча 16 сәгатьтән соң) һәм ял көнендә кимендә дүрт сәгать уздырыла. Вакытыннан алда тавыш бирүне уздыру өчен комиссия эше графигы сайлауларны оештыручы комиссия яисә аның йөкләмәсе белән түбәнгерәк комиссияләр тарафыннан билгеләнә, тиешле комиссиянең “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге сайтында (булган очракта) урнаштырыла, шулай ук массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарылырга яисә башка алым белән халыкка игълан ителергә тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү әлеге Законның 76 статьясында каралган таләпләрне үтәп, әлеге статья белән билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып уздырыла. Вакытыннан алда тавыш бирүне оештыру тавыш бирү серен тәэмин итәргә, сайлаучының ихтыяр белдерүен бозып күрсәтү ихтималын калдырмаска, бюллетеньнең саклануын һәм тавыш бирү йомгакларын билгеләгәндә сайлаучының тавышын исәпкә алуны тәэмин итәргә тиеш.

4. Территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларның исемлеген һәрбер сайлау участогы буенча аерым төзи.

5. Вакытыннан алда тавыш бирүче сайлаучы тиешле комиссиягә, вакытыннан алда тавыш бирү сәбәбен күрсәтеп, гариза бирә. Гаризада сайлаучының фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, аның яшәү урыны адресы күрсәтелгән булырга тиеш. Тиешле комиссия әгъзасы сайлаучының гаризасында бу сайлаучының вакытыннан алда тавыш бирүенең датасын һәм вакытын язып куя. Гариза вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларның исемлегенә (ә участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән очракта – сайлаучыларның исемлегенә) кушып бирелә.

6. Сайлаучы территория комиссиясе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе бинасында тавыш бирсә, аңа бирелә торган бюллетеньнең алгы ягында өске уң почмакта тиешле комиссиясенең ике әгъзасының имзалары куела, алар комиссия мөһере белән таныклана. Сайлаучы бюллетень алганда, вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларның исемлегендә аның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса – өстәмә рәвештә туган көне һәм ае), яшәү урыны адресы күрсәтелә, шуннан соң референдумда катнашучы исемлектә үзенең паспортының яисә гражданның паспортын

алмаштыручы документның сериясен һәм номерын язып куя. Сайлаучы ризалыгыннан яисә аның үтенече буенча ул күрсәткән паспортның яисә гражданның паспортын алмаштыручы документның сериясе һәм номеры хәлиткеч тавыш хокукына ия комиссия әгъзасы тарафыннан язып куелырга мөмкин. Сайлаучы язманың дөреслеген тикшерә һәм бюллетень алу турындагы тиешле графада кул куя. Сайлаучыга бюллетень биргән комиссия әгъзасы шулай ук вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар исемлегенең тиешле графасына имза сала.

7. Вакытыннан алда тавыш бирү уздыру өчен үтә күренмәле булмаган махсус конвертлар кулланыла. Вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучы тутырган бюллетень ябыштырып куела торган конвертка яшерен тавыш бирү урыныннан читтә сайлаучы тарафыннан салына. Конвертның ябыштырылган урынында тиешенчә территория комиссиясенең, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең, округ сайлау комиссиясенең яисә участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия ике әгъзасы, шулай ук киңәш бирү тавышы хокукына ия комиссия әгъзалары, күзәтүчеләр (теләк буенча) имза сала. Күрсәтелгән имзалар тиешле комиссия мөһере белән таныклана.

8. Бюллетеньнәр салынган мөһерләнгән конверт тиешле комиссиянең секретаренда саклана: территория комиссиясе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе бинасында – бюллетеньнәр салынган конвертлар участок комиссиясенә тапшырылган вакытка кадәр, участок комиссиясе бинасында – тавыш бирү көненә кадәр.

9. Территориаль комиссия (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе), тавыш бирү көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча, вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларның тиешле исемлеген аңа кушып бирелгән сайлаучыларның вакытыннан алда тавыш бирү турындагы гаризалары белән бергә, вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларның бюллетеньнәре салынган конвертларны түбәнгерәк һәр участок комиссиясенә тапшыра.

10. Вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларның исемлеген алганнан соң ук участок комиссиясе тарафыннан территориаль комиссия, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар исемлегендә сайлаучыларның фамилиясе янына "Вакытыннан алда тавыш бирде" дигән тамга куела. Вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар исемлеге, аңа кушып бирелгән сайлаучыларның вакытыннан алда тавыш бирү турындагы гаризалары белән бергә, сайлаучылар исемлегенә өстәп куела. Әгәр сайлаучы участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш бирсә, "Вакытыннан алда тавыш бирде" дигән тамга сайлаучылар исемлегенә бюллетень биргәндә куела.

11. Һәр сайлау участогы буенча вакытыннан алда тавыш биргән, шул исәптән территориаль комиссия, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе бинасында, сайлаучылар саны турында мәгълүмат тавыш бирү көненә кадәр участок комиссиясе, территориаль комиссия, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе тарафыннан турыдан-туры югарырак сайлау комиссиясенә һәм Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан Россия Федерациясе Үзәк

сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясенә тапшырыла.

12. Участок комиссиясе рәисе тавыш бирү көнендә тавыш бирү башланыр алдыннан, әмма тавышларны санауның техник чараларын әзерләгәннән һәм аларны тавыш бирү режимына күчергәннән соң (алардан файдаланган очракта), участок комиссияләре әгъзалары, күзәтүчеләр, әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булганда, шул сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертелгән вакытыннан алда тавыш биргән, шул исәптән территориаль комиссия, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе бинасында, сайлаучыларның саны турында хәбәр итә, күреп танышу өчен бюллетеньнәр салынган мөһерләнгән конвертларны бирә. Шуннан соң участок комиссиясе рәисе бер-бер артлы һәр конвертны ача бара.

13. Вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларның саны сайлау участогындагы сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар санының бер процентыннан артып китсә (ләкин кимендә ун сайлаучы), вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларның конвертларыннан чыгарылган бюллетеньнәрнең арткы ягына бюллетеньнәр конвертлардан чыгарылганнан соң ук участок комиссиясе мөһере куела.

14. Участок комиссиясе рәисе, әлеге статьяның 12 һәм 13 өлешләрендә күрсәтелгән гамәлләрне кылганнан соң, сайлаучының ихтыяр белдерү серен саклап, бюллетеньнәрне тавыш бирү әрҗәсенә яки тавышларны санауның техник чарасына (ул кулланылган очракта) сала. Конвертта әлеге статьяның 7 өлешендә каралган реквизитлар булмаса яки конверттан тиешле сайлау округы буенча тавыш бирү өчен билгеләнгән рәвештәге бердән артык бюллетень алынган булса, тиешле сайлау округы буенча әлеге конверттан алынган барлык тавыш бирү бюллетеньнәре гамәлгә яраксыз дип таныла, бу хакта акт төзелә. Бу бюллетеньнәрнең һәркайсының алгы ягында, кандидатлар фамилиясеннән (сайлау берләшмәләре исемнәреннән) уңда урнашкан квадратларга, бюллетеньне гамәлгә яраксыз дип тану сәбәбе турында языла, ул участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия ике әгъзасының имзасы белән раслана һәм участок комиссиясенең мөхере белән таныклана.";

37) 77 статьяның 8 өлешендә "тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү өчен тиешле санда күчерелмә әрҗәләр" сүзләрен "тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүләрне оештыру өчен "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законның 21 статьясындагы 9 пунктының "б" пунктчасы нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслый торган технологик җайланмалар нормативлары буенча үтә күренмәле яисә ярым үтә күренмәле материалдан ясалган тавыш бирү өчен тиешле санда күчерелмә әрҗәләр" сүзләренә алмаштырырга;

38) 78 статьяда:

а) 2 өлешнең 5 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"5) түбәндәге тәртиптә беркетмә юллары:

1 юл: тавыш бирү тәмамланган мизгелгә исемлеккә кертелгән сайлаучылар саны;

2 юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнәр саны;

3 юл: алдан тавыш биргән сайлаучыларга, шул исәптән 4 юлда аерым – территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) бинасында, бирелгән бюллетеньнәр саны;

5 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

6 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

7 юл: юкка чыгарылган бюллетеньнәр саны;

8 юл: тавыш бирү өчен күчерелмә әрҗәләрдәге бюллетеньнәр саны;

9 юл: тавыш бирү өчен стационар әрҗәләрдәге бюллетеньнәр саны;

10 юл: гамәлгә яраксыз бюллетеньнәр саны;

11 юл: гамәлгә яраклы бюллетеньнәр саны;

12 юл: юкка чыккан бюллетеньнәр саны;

13 юл: алганда исәпкә алынмаган бюллетеньнәр саны.";

б) 3 өлештә "16 юлына" сүзләрен "14 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

в) 4 өлештә "16 юлына" сүзләрен "14 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

39) 79 статьяда:

а) 3 өлештә:

беренче җөмләдә "5 юлына" сүзләрен "7 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

икенче җөмләне төшереп калдырырга;

өченче җөмләдә "һәм бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыклары белән" сүзләрен төшереп калдырырга;

түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: "Тавышларны санауның техник чаралары кулланылганда, алынган күрсәткечләр, игълан ителгәннән соң, тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең зурайтылган рәвешенең 7 юлына кертеләләр.";

б) 4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"4. Участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнәрнең санын төгәлләштерә, игълан итә һәм аны тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 2 юлына кертә (территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) бинасында вакытыннан алда тавыш биргәннәр конвертларыннан алынган бюллетеньнәр турында күрсәткечләр күрсәтелгән санга керми). Тавышларны санауның техник чаралары кулланылганда, алынган күрсәткечләр, игълан ителгәннән соң, тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең зурайтылган рәвешенең 2 юлына кертеләләр.";

в) 5 өлештә:

1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"1) тавыш бирү тәмамланган мизгелгә сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучылар санын (ниндидер сәбәпләр аркасында киткән сайлаучыларны исәпкә алмыйча);";

түбәндәге эчтәлекле 3^1 пункт өстәргә:

“3^1) алдан тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны (сайлаучылар исемлегендә тиешле билгеләр саны буенча билгеләнә; территория комиссиясе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар саны алдан тавыш биргән сайлаучылар исемлеге буенча тикшерелә).”;

4 – 6 пунктларны үз көчләрен югалткан дип танырга;

г) 6 өлештә:

түбәндәге эчтәлекле 1^1 пункт өстәргә:

“1^1) 3 һәм 4 юлларда – вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;”;

2 пунктта “3 юлга” сүзләрен “5 юлга” сүзләренә алмаштырырга, “тавыш биргән” сүзләрен төшереп калдырырга;

3 пунктта “4 юлга” сүзләрен “6 юлга” сүзләренә алмаштырырга;

4 – 6, 6^1, 7 пунктларны үз көчләрен югалткан дип танырга;

унынчы абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

д) 13 өлештә “6 юлына” сүзләрен “8 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

е) түбәндәге эчтәлекле 16^1 өлеш өстәргә:

“16^1. Территория комиссиясе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар саны (вакытыннан алда тавыш бирүне территория комиссиясе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе һәм участок комиссиясе биналарында үткәргәндә – күрсәтелгән комиссияләр биналарында вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар саны) сайлау участогында сайлаучылар исемлегенә кертелгән сайлаучыларның бер процентыннан (ләкин ун сайлаучыдан да ким түгел) артыграк булса, участок комиссиясе комиссиянең теләсә кайсы әгъзасы, күзәтүче таләбе буенча әлеге Кодексның 76^1 статьясының 13 өлеше нигезендә арткы ягына участок комиссиясе мөһере сугылган бюллетеньнәр буенча тавышларны аерым санау үткәрергә тиеш. Күрсәтелгән санау нәтиҗәләре буенча участок комиссиясе тарафыннан акт төзелә, ул тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәгә кушымта итеп бирелә.”;

ж) 17 өлешнең сигезенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Гамәлгә яраксыз бюллетеньнәрнең гомуми саны (әлеге статьяның 13 өлеше һәм әлеге Кодексның 76^1 статьяның 14 өлеше нигезендә гамәлгә яраксыз дип танылган бюллетеньнәр санын исәпкә алып) тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 10 юлына язып куела.”;

з) 18 өлештә “16 юлына” сүзләрен “14 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

и) 19 өлештә “9 юлына” сүзләрен “11 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

к) 20 өлештә “7 юлына” сүзләрен “9 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

л) 22 өлештә “14 һәм 15 юлларына” сүзләрен “12 һәм 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

м) 23 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“23. Санау тәмамланганнан соң, тиешле бюллетеньнәрдә тавыш бирелгән теркәлгән кандидатлар, кандидатлар исемлекләре буенча сортларга аерылган бюллетеньнәр аерым төргәкләргә төреп куела. Гамәлгә яраксыз һәм юкка чыгарылган бюллетеньнәр аерым төргәкләргә төреп куела. Һәр төргәккә андагы

бюллетеньнәрнең саны, тиешле бюллетеньнәрдә тамга салынган теркәлгән кандидатның фамилиясе яисә тиешле бюллетеньнәрдә кандидатлары исемлегенә тамга салынган сайлау берләшмәсенең исеме язып куела йә тиешенчә “Гамәлгә яраксыз бюллетеньнәр” тамгасы яисә башка тамгалар сугыла. Шул рәвешле җыеп куелган бюллетеньнәр, шулай ук әлеге статьяның 12 һәм 13 өлешләре нигезендә төргәкләргә төрелгән бюллетеньнәр, сайлаучылар исемлеге капчыкларга яисә тартмаларга тутырыла, аларда сайлау участогының номеры, барлык тутырылган бюллетеньнәрнең саны күрсәтелә. Капчыкларга яисә тартмаларга мөһер сугыла, һәм алар бары тик югарырак комиссия яисә суд карары буенча гына ачылырга мөмкин. Күрсәтелгән капчыкларга яисә тартмаларга участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары да, шулай ук киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары да үз имзаларын куярга хокуклы. Капчыкларны яисә тартмаларны тутыру әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затлар барында гамәлгә ашырыла, һәм аларга капчыкларга яисә тартмаларга үз имзаларын кую мөмкинлеге бирелә.”;

н) түбәндәге эчтәлекле 23^1 өлеш өстәргә:

“23^1. Тавышларны санауның техник чарасы кулланылганда, сайлаучылар исемлекләре белән эшләүне тәгәлләгәннән соң участок комиссиясенең киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары, күзәтүчеләр, әлеге Кодексның 21 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар барында түбәндәгеләр башкарыла:

1) тавыш бирү бинасында тавыш бирүдә нинди дә булса сәбәпләр аркасында тавышларны санауның техник чарасы кулланылмаган булса, участок комиссиясе тавышларны санауның әлеге техник чарасында махсус тартмадагы йә тавыш бирү өчен резерв стационар әрҗәдәге мөһерләрнең (пломбаларның) бөтенлеген тикшерә, мондый әрҗәне ача һәм андагы барлык бюллетеньнәрне, тавыш бирү сере бозылмаслык итеп, тавышларны санауның техник чарасына төшерә;

2) участок комиссиясе тавыш бирү өчен күчерелмә әрҗәләрдәге бюллетеньнәрне әлеге статьяның 13 өлешендә каралган тәртиптә саный, аннары барлык бюллетеньнәр тавыш бирү өчен күчерелмә әрҗәләрдәге тавышларны санау режимына күчерелгән тавышларны санауның техник чарасына салына, бюллетеньнәрне салу тавыш бирү сере бозылмаслык итеп башкарыла;

3) участок комиссиясе сайлаучылар исемлекләре белән эшләгән этапта алынган күрсәткечләрне, ягъни тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең зурайтылган рәвешенең 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 юлларына кертелгән күрсәткечләрне тавышларны санауның техник чарасына кертә;

4) участок комиссиясе тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәне тавышларны санауның техник чарасыннан бастырып чыгара, тиешле күрсәткечләр турында игълан итә һәм аларны тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең зурайтылган рәвешенең 8, 9, 10, 11, 14 һәм алдагы юлларына кертә;

5) участок комиссиясе тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәгә кертелгән күрсәткечләрнең контроль чагыштырмаларын тикшерә. Күрсәтелгән контроль чагыштырмалар үтәлмәсә, участок комиссиясе тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең барлык юллары яисә аерым юллары буенча тавышларны өстәмә санау, шул исәптән бюллетеньнәрне өстәмә рәвештә кулдан санау турында карар кабул итә. Өстәмә санаулар нәтиҗәсендә контроль чагыштырмалар кабат үтәлмәсә,

участок комиссиясе тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәгә кушымта итеп бирелә торган тиешле карар кабул итә һәм аерма турындагы күрсәткечләрне тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең 12 һәм 13 юлларына кертә;

б) әлеге статьяның 16[1] өлешендә каралган очракта участок комиссиясе, вакытыннан алда тавыш биргән сайлаучылар конвертларыннан алынган һәм арткы ягына участок комиссиясе мөһере сугылган бюллетеньнәрне аерып куеп, бюллетеньнәрне сортларга аера. Күрсәтелгән бюллетеньнәр буенча тавышларны аерым санау кулдан йә тавышларны санауның техник чарасын кулланып башкарыла. Күрсәтелгән санау нәтиҗәләре буенча участок комиссиясе акт төзи, ул тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәгә кушымта итеп бирелә.";

о) 24 өлешкә түбәндәге эчтәлекле икенче – дүртенче җөмләләр өстәргә: "Тавышларны турыдан-туры санаганда шунда булган затлардан дәлилләнгән шикаятьләр (гаризалар) кергән очракта, тавышларны санауның техник чарасын кулланган участок комиссиясе тавышларны кичекмәстән әлеге чарадан башка (кулдан) турыдан-туры санау үткәрү турында карар кабул итәргә хокуклы. Мондый санау нәтиҗәләре буенча тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясе беркетмәсенең 10, 11, 14 һәм алдагы юлларының берсендә генә булса да тавышларны кулдан санау күрсәткечләре һәм тавышларны санауның техник чарасын кулланып алынган күрсәткечләр арасында бер проценттан артыграк (кечерәк санны зуррагына бүлү юлы белән ачыклана торган), ләкин кимендә өч берәмлеккә аерма булуы ачыкланса, кулдан санау нәтиҗәләре буенча тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә төзелә. Мондый аерма ачыкланмаса, тавышларны санауның техник чарасы ярдәмендә алынган беркетмә имзалана һәм тавышларны кабат санаганда алынган күрсәткечләрнең беренче күрсәткечләр белән туры килүе турында акт төзелә, ул тавыш бирү йомгаклары турында участок комиссиясе беркетмәсе белән бергә югарырак комиссиягә җибәрелә.";

п) 25 өлешкә түбәндәге эчтәлекле өченче җөмлә өстәргә: "Тавышларны санауның техник чарасын кулланып йә электрон тавыш бирү комплексыннан файдаланып алынган тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә алда әйтелгән имзалаудан соң юридик көчкә ия була.";

р) 33 өлештә "1 – 15 юлларында" сүзләрен "1 – 13 юлларында" сүзләренә, "1 – 15 юлларына" сүзләрен "1 – 13 юлларына" сүзләренә, "16 юлына" сүзләрен "14 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

40) 80 статьяда:

а) 7 өлешнең икенче һәм өченче җөмләләрен төшереп калдырырга;

б) 13 өлештә "1 – 15 юлларына" сүзләрен "1 – 13 юлларына" сүзләренә, "16 юлын" сүзләрен "14 юлын" сүзләренә алмаштырырга;

41) 82 статьяда:

а) 1 өлештә ", бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыкларын" сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 2 өлештә ", бүтән сайлау участогында тавыш бирү таныклыкларын" сүзләрен төшереп калдырырга;

42) 91 статьяның 13 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

43) 91^{1} статьяның 3 өлешендәге 2 пунктында “шулай ук әлеге Кодексның 97^{1} статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләрдән” сүзләрен төшереп калдырырга;

44) 93 статьяның 14 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

45) 95 статьяның 4 өлешендәге 3 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

46) 97 статьяда:

а) 3 өлештә “7 процент һәм аннан артыграк” сүзләрен “5 процент һәм аннан артыграк” сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 өлештә “7 процент һәм аннан артыграк” сүзләрен “5 процент һәм аннан артыграк” сүзләренә, “7 проценттан кимрәк” сүзләрен “5 проценттан кимрәк” сүзләренә алмаштырырга;

в) 5 өлештә “7 проценттан кимрәге” сүзләрен “5 проценттан кимрәге” сүзләренә алмаштырырга;

г) 7^{1} өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

д) 9 өлештә “97^{1} статьясындагы 4 өлешендә яисә” сүзләрен төшереп калдырырга;

47) 97^{1} статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

48) 98 статьяда:

а) 1 өлешнең өченче җөмләсен үз көчен югалткан дип танырга;

б) 8 өлештә “(әлеге Кодексның 97^{1} статьясы нигезендә алынган депутат мандатларын исәпкә алып)” сүзләрен төшереп калдырырга;

49) 99 статьяның 1 өлешендә “Сәяси партияләр арасында” сүзләрен төшереп калдырырга;

50) 100 статьяда:

а) 1 өлештә “өч көн эчендә” сүзләрен “биш көн эчендә” сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 өлештә “97^{1} статьясындагы 4 өлешендә яисә” сүзләрен төшереп калдырырга;

51) 103 статьяда:

а) 1 өлештә “97^{1} статьясындагы 4 өлеше яисә” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 3 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

в) 5 өлешнең беренче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5. Депутат мандатларын бүлешүгә кертелгән кандидатларның республика исемлегенә кертелгән теркәлгән кандидат әлеге республика исемлегеннән түбәндәге очракта төшереп калдырыла:”;

52) 104^{4} статьяда:

а) 6 өлештә “Муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының һәм муниципаль берәмлекләрнең муниципаль сайлауларда сайланган башлыкларының” сүзләрен “Муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының һәм (яисә) муниципаль берәмлекләрнең муниципаль сайлауларда сайланган башлыкларының” сүзләренә алмаштырырга;

б) 7 өлештә “кандидатның кире алынмаган һәм юкка чыгарылмаган хөкем ителүе булган очракта” сүзләрен “кандидат элек хөкем ителгән яисә хөкем ителүе гамәлдә булса” сүзләренә алмаштырырга;

53) 104^{5} статьяда:

а) 1 өлештә “муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының һәм муниципаль берәмлекләрнең муниципаль сайлауларда сайланган башлыкларының” сүзләрен “муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының һәм (яисә) муниципаль берәмлекләрнең муниципаль сайлауларда сайланган башлыкларының” сүзләренә алмаштырырга;

б) 6 өлештә:

2 пунктка “, һәм бу кимчелек әлеге статьяның 5 өлешендә билгеләнгән тәртиптә бетерелмәсә” сүзләрен өстәргә;

3 пунктта “104^{4} статьясының 6 өлешен” сүзләрен “104^{4} статьясының 11 өлешен” сүзләренә алмаштырырга;

54) 104^{8} статьяның 12 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

55) 104^{9} статьяның 14 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

56) 104^{11} статьяның 4 өлешендәге 3 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

57) 104^{13} статьяның 1 өлешендә “өч көн эчендә” сүзләрен “биш көн эчендә” сүзләренә алмаштырырга;

58) 108^{1} статьяның 3 өлешендәге 2 пунктында “шулай ук әлеге Кодексның 97^{1} статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен чыгарган сәяси партияләрдән” сүзләрен төшереп калдырырга;

59) 117 статьяның 8 өлешен үз көчен югалткан дип танырга;

60) 118 статьяның 6 өлешендә “, әлеге Кодексның 117 статьясындагы 8 өлеше, 120 статьясындагы 3 өлеше һәм 122 статьясындагы 2 өлеше нигезендә муниципаль берәмлек уставында башкасы каралмаса,” сүзләрен төшереп калдырырга;

61) 120 статьяда:

а) 1 өлештә “өч көн эчендә” сүзләрен “биш көн эчендә” сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 һәм 4 өлешләрне үз көчләрен югалткан дип танырга;

62) 122 статьяның 2 һәм 3 өлешләрен үз көчләрен югалткан дип танырга;

63) 127 статьяның 1 өлешендә “өч көн эчендә” сүзләрен “биш көн эчендә” сүзләренә алмаштырырга;

64) 132 статьяга түбәндәге эчтәлекле 2^1 өлеш өстәргә:
“2^1. Әлеге Кодексның 60 статьясындагы 13 өлеше нигезләмәләре, әлеге Кодексның күрсәтелгән нормасы үз көченә кергәннән соң, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларын сайлауларны үткәргәндә кулланылмый.”;

65) 1 нче кушымтага искәрмәдә “кандидатның кире алынмаган һәм юкка чыгарылмаган хөкем ителүе булса” сүзләрен “кандидат элек хөкем ителгән яисә хөкем ителүе гамәлдә булса” сүзләренә алмаштырырга;

66) 2 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2 нче кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДА БЕРКЕТМӘЛӘРГӘ КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ ЧАГЫШТЫРМАСЫ (САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘЛӘРНЕҢ ӘЛЕГЕ КОДЕКСНЫҢ 78 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУГЫЛГАН ЮЛЛАРЫ БИЛГЕЛӘНДЕ)

1 күбрәк яисә тигез	3 + 5 + 6
2 тигез	3 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13
8 + 9 тигез	10 + 11
11 тигез	14 + беркетмәнең калган барлык юллары”;

67) 10 нчы кушымтада:
а) сызык астындагы юлда “шулай ук” сүзләреннән соң “муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты яисә муниципаль берәмлекнең муниципаль сайлауларда сайланган башлыгы үз вәкаләтләрен башкара торган” сүзләрен өстәргә;
б) сызык астындагы юлда “яисә шөгыльләренең төре” сүзләрен “(төп эш яисә хезмәт итү урыны булмаган очракта – шөгыльләре төре)” сүзләренә алмаштырырга;
в) искәрмәдә “кандидатның кире алынмаган һәм юкка чыгарылмаган хөкем ителүе булган очракта” сүзләрен “кандидат элек хөкем ителгән яисә хөкем ителүе гамәлдә булса” сүзләренә алмаштырырга.

2 статья

“Татарстан Республикасы референдумы турында” 2003 елның 9 августындагы 33-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы

Җыелма басмасы, 2003, № 8; 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 6; 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2013, № 10) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 13 статьяда:

а) 3 пунктта “уку урынында,” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 7 пунктта “туган көнен” сүзләрен “туган числосын” сүзләренә алмаштырырга;

в) 9 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Референдумда катнашучыларның референдум үткәрү инициативасын яклаган имзалары куелган имза кәгазенең һәркайсы референдум үткәрү буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан таныкланырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда, инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле үз фамилиясе, исеме һәм атасының исеме каршына үз кулы белән имзасын куя һәм аны кую датасын күрсәтә.”;

г) 11 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“11. Имзалар җыюны тәгәлләгәннән соң, референдум үткәрү буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкилләре референдумда катнашучыларның җыелган имзаларының гомуми санын исәплиләр һәм имзаларны җыю йомгаклары турында Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән форма буенча беркетмә төзиләр. Беркетмәгә референдум үткәрү буенча инициатив төркемнең тиешле вәкаләтле вәкиле имза куя.”;

2) 13^1 статьяның 1 пунктында “ике нөсхәдә” сүзләрен төшереп калдырырга;

3) 13^2 статьяда:

а) 2 пунктка түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә: “Җәлеп ителә торган экспертлар эшләү чорында төп эшләреннән азат ителәләр, аларның эш урыны (вазыйфалары), эш урынындагы вазыйфаи окладлары һәм башка түләүләр сакланып кала.”;

б) 6 пунктта “имзаларның дөреслеген тикшерү эшенә җәлеп ителгән” сүзләрен “тикшерү эшенә җәлеп ителгән” сүзләренә алмаштырырга;

в) 7 пунктта:

“в” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“в) имза кәгазендә дөреслеккә туры килмәгән белешмәләр күрсәткән референдумда катнашучылар имзалары. Бу очракта имза Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны буенча һәм яшәү урыны буенча теркәү белән шөгыльләнүче органның рәсми белешмәсе йә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә тикшерү эшенә җәлеп ителгән эксперт бәяләмәсе булганда гына гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин;”;

“е” пунктчасында “референдумда катнашучыларның имзаларын тикшерү эшенә җәлеп ителгән” сүзләрен “тикшерү эшенә җәлеп ителгән” сүзләренә алмаштырырга;

“ж” пунктчасында “аларга” сүзен “бу имзаларга” сүзләренә алмаштырырга;

“з” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“з) референдумда катнашучыларның имза кәгазендәге барлык имзалары, әгәр имза кәгазе референдумда катнашучылар имзаларын җыйган затның һәм (яисә) референдум үткәрү буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиленең үз куллары белән куелган имзалары белән танықланмаган булса, йә бу имзаларның берәрсе генә дөрес булмаса, йә имза кәгазе имзалар җыю мизгеленә 18 яшькә җитмәгән, референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат тарафыннан танықланган булса һәм (яисә) әлеге зат суд тарафыннан хокукка сәләтсез дип танылган булса, йә имза кәгазен таныклау даталарының берәрсе генә кулдан күрсәтелмәгән яисә кертелмәгән булса, йә референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат турындагы белешмәләрдә һәм (яисә) шушы зат, референдум үткәрү буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзалар кую датасында тиешенчә референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат, референдум үткәрү буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле белән махсус килештерелмәгән төзәтүләр булса, йә референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат, референдум үткәрү буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле турындагы белешмәләр имза кәгазендә тулы күләмдә күрсәтелмәгән булса яисә дөреслеккә туры килмәсә, йә референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат турындагы белешмәләр аның үз кулы белән кертелмәгән йә кулдан язылмаган яисә карандаш белән язылган булса;”;

“л” пунктчасында “референдумда катнашучылар имзаларын тикшерү эшенә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә җәлеп ителгән” сүзләрен “тикшерү эшенә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә җәлеп ителгән” сүзләренә алмаштырырга;

г) 10 пунктта “саналалар” сүзен “танылалар” сүзенә алмаштырырга;

д) 11 пунктта “референдум үткәрү инициаторлары” сүзләрен “имза кәгазьләрен таныклый торган затлар” сүзләренә алмаштырырга;

4) 14 статьяның 4 пунктында:

а) түбәндәге эчтәлекле “б^1” пунктчасы өстәргә:

“б^1) референдумны билгеләү өчен 200 һәм аннан артыграк референдумда катнашучылар имзасы булу таләп ителсә, федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, тикшерү өчен сайлап алынган имзаларның гомуми саныннан 10 процент һәм аннан күбрәк дөрес булмаган һәм (яисә) гамәлгә яраксыз имзалар табу;”;

б) “в” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“в) референдум билгеләү өчен тапшырылган референдумда катнашучыларның дөрес имзалары саны җитәрлек булмау;”;

5) 17 статьяның “е” пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

6) 19 статьяда:

а) “е” пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

б) “ж” пунктчасында “тавыш бирүне” сүзләреннән соң “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирүне” сүзләрен өстәргә;

7) 22 статьяда:

а) 1 пунктта “бүтән референдум участогында тавыш бирү таныклыклары,” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 3 пунктта “Тавыш бирү көнендә” сүзләреннән соң “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә” сүзләрен өстәргә;

в) 6 пунктта “башка референдум комиссияләрендә,” сүзләреннән соң “алар вакытыннан алда тавыш бирүне үткәргәндә,” сүзләрен өстәргә;

г) 8 пунктта “документ участок комиссиясенә әлеге статьяның 3 пунктында күрсәтелгән чорга” сүзләрен “документ участок комиссиясенә вакытыннан алда тавыш бирү чорында йә әлеге статьяның 3 пунктында күрсәтелгән чорда” сүзләренә алмаштырырга;

д) 9 пунктта:

“а” пунктчасында “бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестры, референдум комиссиясендә булган бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары,” сүзләрен төшереп калдырырга;

“б” пунктчасында “тавыш бирү көнендә” сүзләреннән соң “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә” сүзләрен өстәргә;

е) 11 пунктның “г” пунктчасында “тавыш бирү көнендә” сүзләреннән соң “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә” сүзләрен өстәргә;

8) 26 статьяда:

а) 3 пунктта “йә гражданның бүтән референдум участогында тавыш бирү таныклыгы булу” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 14 пунктта:

бишенче җөмләдә “, шулай ук референдумда катнашучыга бүтән референдумда катнашу таныклыгы бирелгәннән соң гына” сүзләрен төшереп калдырырга;

җиденче җөмләдә “, ә бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгәндә, – шушы таныклыкны биргән комиссия әгъзасының имзасы белән таныклана” сүзләрен төшереп калдырырга;

9) 27 статьяның 2 пунктында “тавыш бирү көненә кадәр 45 көннән дә соңга калмыйча” сүзләрен “тавыш бирү көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча” сүзләренә алмаштырырга;

10) 37 статьяның 1 пунктында “үзләре чыгарган кандидатлар исемлеге Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасында һәм (яисә) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын бүлешүгә кертелгән булса яисә Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 97^1 статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган булса,” сүзләрен “Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасында һәм (яисә) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын бүлешүгә кертелгән булса,” сүзләренә алмаштырырга;

11) 43 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 1^1 пункт өстәргә:

“1[1]. Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән референдум комиссияләренең түбәндәге чыгымнары финанслана:

1) референдум комиссияләренең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларына, референдум комиссияләре аппаратлары хезмәткәрләренә хезмәт өчен өстәмә түләү (бүләкләү), референдум комиссияләренең референдумны әзерләү һәм үткәрү чорында төп эшләреннән азат ителгән хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларына компенсацияләр түләү, шулай ук референдум комиссияләрендә граждан-хокукый шартнамәләр буенча эшләүче гражданнарга һәм референдум комиссияләренең контроль-ревизия хезмәтләре составында эшләү өчен җибәрелгән белгечләргә түләүләр;

2) басма продукция әзерләү һәм нәшерлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

3) референдумны әзерләү һәм үткәрү, референдум комиссияләре эшчәнлеген тәэмин итү өчен кирәкле җиһазлар (шул исәптән технологик), башка матди кыйммәтләр алу, аларны китерү һәм урнаштыру;

4) транспорт чыгымнары;

5) референдумны әзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле документларны китерү һәм саклау, аларны архивка тапшырырга яисә юкка чыгарырга әзерләү;

6) референдумны әзерләүгә һәм үткәрүгә, шулай ук референдум комиссияләре эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле командировкалар һәм башка максатлар;

7) автоматлаштыру чараларыннан файдалану һәм аларны куллану, референдумда катнашучыларның хокукый культурасын арттыру һәм референдумны оештыручыларны өйрәтү.”;

б) 9 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Референдум уздырганда файдаланыла торган бюллетеньнәр, махсус билгеләр (маркалар) сатып алулар “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.”;

в) 10 пунктта “товарлар кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру” сүзләрен “товар, эш яисә хезмәт күрсәтү сатып алу” сүзләренә алмаштырырга;

12) 47 статьяның 7 пунктында “Тавыш бирү бинасында” сүзләреннән соң “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 21 статьясындагы 9 пунктының “б” пунктчасы нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслый торган технологик җайланмалар нормативлары буенча үтә күренмәле яисә ярым үтә күренмәле материалдан ясалган” сүзләрен өстәргә;

13) 48 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

14) 49 статьяның 9 пунктындагы беренче җөмләсендә “тавыш бирергә” сүзләреннән соң “(шул исәптән вакытыннан алда тавыш бирергә)” сүзләрен өстәргә;

15) 50 статьяда:

а) 2 пунктта “10 көннән дә соңга калмыйча” сүзләреннән соң “, ә вакытыннан алда һәм кабат сайлаулар үткәргәндә – тавыш бирү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча” сүзләрен өстәргә;

б) 5 пунктта “әгәр референдумда катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирсә, – шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы да күрсәтелә” сүзләрен төшереп калдырырга;

в) 6 пунктның дүртенче җөмләсен төшереп калдырырга;

16) түбәндәге эчтәлекле 50^1 статья өстәргә:

“50^1 статья. **Вакытыннан алда тавыш бирү**

1. Референдум уздырганда тавыш бирү көнендә нигезле сәбәп (отпуск, командировка, хезмәт һәм уку эшчәнлеге режимы, дәүләт һәм иҗтимагый вазыйфалар үтәү, сәламәтлеге торышы һәм башка нигезле сәбәпләр) аркасында үзенең яшәү урынында була алмаган һәм үзе референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдум участогында тавыш бирү бинасына килә алмаган референдумда катнашучыга вакытыннан алда тавыш бирү мөмкинлеге бирелергә тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү референдумда катнашучы тарафыннан территория комиссиясе (тавыш бирү көненә кадәр 10 – 4 көн кала) яисә участок комиссиясе бинасында (тавыш бирү көненә кадәр 3 көннән дә иртәрәк түгел) бюллетень тутыру юлы белән үткәрелә.

2. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда, Татарстан Республикасы референдумында, җирле үзидарә органнарына сайлауларда, җирле референдумда тавыш бирү көне законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары белән тавыш бирү каралган башка сайлауларда, референдумда тавыш бирү көне белән берләштерелгән очракта, референдумда катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирә торган комиссия бинасында вакытыннан алда (әмма тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә иртәрәк түгел) тавыш бирә ала.

3. Вакытыннан алда тавыш бирү үткәрелә торган биналар әлеге Законның 47 статьясындагы 2 пункты нигезендә җиһазландырылган һәм тәэмин ителгән булырга тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү биналарын җиһазландырганда, вакытыннан алда тавыш бирүне уздырганда тиешле комиссиянең барлык әгъзаларының, күзәтүчеләрнең, әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затларның булу мөмкинлеге күздә тотылырга тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү эш көннәрендә кичен (җирле вакыт буенча 16 сәгатьтән соң) һәм ял көннәрендә кимендә дүрт сәгать уздырыла. Вакытыннан алда тавыш бирүне уздыру комиссияләренең эш графигы Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе яисә аның йөкләмәсе белән түбәнгерәк комиссияләр тарафыннан билгеләнә, тиешле комиссиянең “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге сайтында (булган очракта) урнаштырыла, шулай ук массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарылырга яисә башка алым белән халыкка игълан ителергә тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү әлеге Законның 50 статьясында каралган таләпләрне үтәп, әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып уздырыла. Вакытыннан алда тавыш бирүне оештыру тавыш бирү серен

тәэмин итәргә, референдумда катнашучының ихтыяр белдерүен бозып күрсәтү ихтималын калдырмаска, бюллетеньнең саклануын һәм тавыш бирү йомгакларын билгеләгәндә референдумда катнашучының тавышын исәпкә алуны тәэмин итәргә тиеш.

4. Территория комиссиясе вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларның исемлеген һәрбер референдум участогы буенча аерым төзи.

5. Вакытыннан алда тавыш бирә торган референдумда катнашучы тиешле комиссиягә, вакытыннан алда тавыш бирү сәбәбен күрсәтеп, гариза бирә. Гаризада референдумда катнашучының фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, аның яшәү урыны адресы күрсәтелгән булырга тиеш. Тиешле комиссия әгъзасы референдумда катнашучының гаризасында бу референдумда катнашучының вакытыннан алда тавыш бирүенең датасын һәм вакытын язып куя. Гариза вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучылар исемлегенә (ә участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән очракта – референдумда катнашучылар исемлегенә) теркәп куела.

6. Референдумда катнашучы территория комиссиясе бинасында тавыш бирсә, аңа бирелә торган бюллетеньнең алгы ягында өске уң почмакта территория комиссиясенең ике әгъзасының имзалары куела, алар комиссия мөһере белән таныклана. Референдумда катнашучы бюллетень алганда, вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучылар исемлегендә аның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса – өстәмә рәвештә туган көне һәм ае), яшәү урыны адресы күрсәтелә, шуннан соң референдумда катнашучы исемлектә үзенең паспортының яисә граждан паспортын алыштыра торган документының сериясен һәм номерын язып куя. Референдумда катнашучы ризалыгы белән яисә аның үтенече буенча ул күрсәткән паспортның яисә граждан паспортын алыштыра торган документның сериясе һәм номеры комиссиянең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзасы тарафыннан язып куелырга мөмкин. Референдумда катнашучы язманың дөреслеген тикшерә һәм бюллетень алу турында тиешле графада кул куя. Референдумда катнашучыга бюллетень (бюллетеньнәр) биргән комиссия әгъзасы шулай ук вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучылар исемлегенең тиешле графасына имза сала.

7. Вакытыннан алда тавыш бирүне уздыру өчен үтә күренмәле булмаган махсус конвертлар кулланыла. Вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучы тутырган бюллетень яшерен тавыш бирү бинасыннан читтә референдумда катнашучы тарафыннан ябыштырып куела торган конвертка салына. Конвертның ябыштырылган урынында тиешенчә территория комиссиясенең яисә участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия ике әгъзасы, шулай ук комиссиянең киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары, күзәтүчеләр (теләк буенча) имза сала. Күрсәтелгән имзалар тиешле комиссия мөһере белән таныклана.

8. Бюллетеньнәр салынган мөһерләнгән конверт тиешле комиссиянең секретаренда саклана: территория комиссиясе бинасында – бюллетеньнәр салынган конвертлар участок комиссиясенә тапшырылган мизгелгә кадәр, участок комиссиясе бинасында – тавыш бирү көненә кадәр.

9. Территория комиссиясе референдумда катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирү турындагы теркәп куелган гаризалары белән бергә вакытыннан алда

тавыш биргән референдумда катнашучыларның тиешле исемлеген, вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларның бюллетеньнәре салынган конвертларны тавыш бирү көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча түбәнгерәк һәр участок комиссиясенә тапшыра.

10. Вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларның исемлеген алганнан соң ук референдумда катнашучылар исемлегендә территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларның фамилиясе каршына участок комиссиясе тарафыннан “Вакытыннан алда тавыш бирде” дигән тамга куела. Референдумда катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирү турындагы теркәп куелган гаризалары белән бергә вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучылар исемлеге референдумда катнашучылар исемлегенә теркәп куела. Референдумда катнашучы участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш бирсә, “Вакытыннан алда тавыш бирде” дигән тамга, бюллетень биргәндә, референдумда катнашучылар исемлегенә куела.

11. Вакытыннан алда, шул исәптән территория комиссиясе бинасында, тавыш биргән референдумда катнашучылар саны турында мәгълүмат тавыш бирү көненә кадәр һәр референдум участогы буенча аерым-аерым участок комиссиясе, территория комиссиясе тарафыннан турыдан-туры югарырак сайлау комиссиясенә һәм Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан – Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясенә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда тапшырыла.

12. Участок комиссиясе рәисе тавыш бирү көнендә тавыш бирү башланыр алдыннан, әмма тавышларны санауның техник чараларын әзерләгәч һәм аларны тавыш бирү режимына күчергәннән соң (алардан файдаланган очракта), участок комиссиясе әгъзалары, күзәтүчеләр, әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән башка затлар булганда, әлеге референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән вакытыннан алда, шул исәптән территория комиссиясе бинасында, тавыш биргән референдумда катнашучылар саны турында хәбәр итә, күреп танышу өчен бюллетеньнәр салынган мөһерләнгән конвертларны күрсәтә. Шуннан соң участок комиссиясе рәисе бер-бер артлы һәр конвертны ача.

13. Вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларның саны референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар санының бер процентыннан артып китсә (ләкин кимендә ун референдумда катнашучы), вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларның конвертларыннан чыгарылган бюллетеньнәрнең арткы ягына бюллетеньнәр конвертлардан чыгарылганнан соң ук участок комиссиясе мөһере сугыла.

14. Әлеге статьяның 12 һәм 13 пунктларында күрсәтелгән гамәлләрне башкарганнан соң участок комиссиясе рәисе, референдумда катнашучыларның ихтыяр белдерү серен саклап, бюллетеньнәрне тавыш бирү өчен стационар әрҗәгә йә тавышларны санауның техник чарасына (ул кулланылган очракта) сала. Конвертта әлеге статьяның 7 пунктында каралган реквизитлар булмаса йә конверттан референдумның тиешле соравы буенча референдумда тавыш бирү өчен

билгеләнгән рәвештәге бердән артык бюллетень алынган булса, бу конверттан чыгарылган референдум соравы язылган барлык бюллетеньнәр дә гамәлгә яраксыз дип таныла, бу хакта акт төзелә. Әлеге һәрбер бюллетеньнең алгы ягына, “Әйе” һәм “Юк” (“Хуплыйм” һәм “Каршы”) позицияләреннән уң якта урнашкан квадратларга, бюллетеньне гамәлгә яраксыз дип тану сәбәбе языла, ул участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия ике әгъзасының имзасы белән раслана һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклана.”;

17) 51 статьяның 8 пунктында “тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү өчен тиешле санда күчерелмә әрҗәләр” сүзләрен “тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүләрне оештыру өчен “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законның 21 статьясындагы 9 пунктының “б” пунктчасы нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслый торган технологик җайланмалар нормативлары буенча үтә күренмәле яисә ярым үтә күренмәле материалдан ясалган тавыш бирү өчен тиешле санда күчерелмә әрҗәләр” сүзләренә алмаштырырга;

18) 52 статьяның 2 пунктындагы “д” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“д) түбәндәге тәртиптә беркетмә юллары:

1 юл: тавыш бирү тәмамланган мизгелгә исемлеккә кертелгән референдумда катнашучылар саны;

2 юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнәр саны;

3 юл: алдан тавыш биргән референдумда катнашучыларга, шул исәптән 4 юлда аерым – территория комиссиясе (муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) бинасында, бирелгән бюллетеньнәр саны;

5 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

6 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

7 юл: юкка чыгарылган бюллетеньнәр саны;

8 юл: тавыш бирү өчен күчерелмә әрҗәләрдәге бюллетеньнәр саны;

9 юл: тавыш бирү өчен стационар әрҗәләрдәге бюллетеньнәр саны;

10 юл: гамәлгә яраксыз бюллетеньнәр саны;

11 юл: гамәлгә яраклы бюллетеньнәр саны;

12 юл: юкка чыккан бюллетеньнәр саны;

13 юл: алганда исәпкә алынмаган бюллетеньнәр саны;

14 юл һәм аннан соңгы юллар: бюллетеньнәрдәге “Әйе” һәм “Юк” (“Хуплыйм” һәм “Каршы”) позицияләре буенча референдумда катнашучылар тавышлары саны;”;

19) 53 статьяда:

а) 3 пунктта “5 юлына” сүзләрен “7 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 пунктның беренче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре участок комиссиясе тарафыннан

алынган бюллетеньнәр санын төгәлләштерә, игълан итә һәм аны тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 2 юлына кертә (территория комиссиясе (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, округ сайлау комиссиясе) бинасында вакытыннан алда тавыш биргәннәр конвертларыннан алынган бюллетеньнәр турында күрсәткечләр күрсәтелгән санга керми).”;

в) 5 пунктта:

“а” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“а) тавыш бирү тәмамланган мизгелгә референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар санын (ниндидер сәбәпләр белән киткән референдумда катнашучылар санын исәпкә алмыйча);”;

түбәндәге эчтәлекле “в^1” пунктчасы өстәргә:

“в^1) алдан тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны (референдумда катнашучылар исемлегендә тиешле билгеләр саны буенча билгеләнә; территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучылар саны алдан тавыш биргән референдумда катнашучылар исемлеге буенча тикшерелә).”;

“г”, “д”, “е” пунктчаларын үз көчләрен югалткан дип танырга;

г) 6 пунктта:

түбәндәге эчтәлекле “а^1” пунктчасы өстәргә:

“а^1) 3 һәм 4 юлларга – вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны”;

“б” пунктчасында “3 юлга” сүзләрен “5 юлга” сүзләренә алмаштырырга;

“в” пунктчасында “4 юлга” сүзләрен “6 юлга” сүзләренә алмаштырырга;

“г”, “д”, “е”, “ж”, “з” пунктчаларын үз көчләрен югалткан дип танырга;

унынчы абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

д) 12 пунктта “6 юлына” сүзләрен “8 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

е) түбәндәге эчтәлекле 14^1 пункт өстәргә:

“14^1. Территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучылар саны (вакытыннан алда тавыш бирүне территория комиссиясе һәм участок комиссиясе биналарында уздырганда күрсәтелгән комиссияләр биналарында вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучылар саны) референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар саныннан бер проценттан артыгын (әмма референдумда кимендә ун катнашучы) тәшкил итсә, участок комиссиясе комиссиянең теләсә кайсы әгъзасы, күзәтүче таләбе буенча әлеге Законның 50^1 статьясындагы 13 пункты нигезендә арткы ягында участок комиссиясе мөһере куелган бюллетеньнәр буенча тавышларны аерым санарга тиеш. Күрсәтелгән санау нәтиҗәләре буенча участок комиссиясе акт төзи, ул тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәгә кушылып бирелә.”;

ж) 15 пунктның җиденче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Гамәлгә яраксыз бюллетеньнәрнең гомуми саны (әлеге статьяның 12 пункты һәм әлеге Законның 50^1 статьясындагы 14 пункты нигезендә гамәлгә яраксыз дип танылган бюллетеньнәр санын исәпкә алып) тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең һәм аның киңәйтелгән рәвешенең 10 юлына язып куела.”;

з) 16 пунктта “10 юлына” сүзләрен “14 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

и) 17 пунктта “9 юлына” сүзләрен “11 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

к) 18 пунктта “7 юлына” сүзләрен “9 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

л) 20 пунктта “9д һәм 9е юлларына” сүзләрен “12 һәм 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “9д һәм 9е юлларында” сүзләрен “12 һәм 13 юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

м) 21 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“21. Санау тәмамланганнан соң бюллетеньнәр референдумда катнашучыларның референдум соравын хуплап яисә референдум соравына каршы бирелгән тавышлар буенча аерым төргәкләргә төреп куела. Әгәр бюллетеньгә берничә референдум соравы кертелсә, төргәкләргә бүлгәндә болай сортировкалау гамәлгә ашырылмый. Аерым төргәкләргә гамәлгә яраксыз һәм бозылган бюллетеньнәр төреп куела. Һәр төргәктә андагы бюллетеньнәр саны күрсәтелә һәм төргәкләнгән бюллетеньнәр эчтәлегенә туры килә торган тамга куела. Шул рәвешле җыеп куелган бюллетеньнәр, шулай ук әлеге статьяның 12 һәм 13 пунктлары нигезендә төргәкләнгән бюллетеньнәр, референдумда катнашучылар исемлеге капчыкларга яисә тартмаларга тутырыла, аларда референдум участогы номеры, барлык төргәкләнгән бюллетеньнәр саны күрсәтелә. Капчыкларга яисә тартмаларга мөһер сугыла, һәм алар бары тик югарырак комиссия яисә суд карары буенча гына ачылырга мөмкин. Күрсәтелгән капчыкларга яисә тартмаларга участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары да, шулай ук киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары да үз имзаларын куярга хокуклы. Капчыкларны яисә тартмаларны тутыру әлеге Законның 22 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән затлар барында гамәлгә ашырыла һәм аларга капчыкларга яисә тартмаларга үз имзаларын кую мөмкинлеге бирелә.”;

н) 22 пунктта:

“в” пунктчасында “1, 2, 3, 4, 5 һәм 9а, 9б, 9в, 9г, 9г – 1, 9г – 2 юлларына” сүзләрен “1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

“г” пунктчасында “6, 7, 8, 9, 10 юлларына һәм аннан соңгы юлларына” сүзләрен “8, 9, 10, 11, 14 юлларына һәм аннан соңгы юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

“д” пунктчасында “9д һәм 9е юлларына” сүзләрен “12 һәм 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтәлекле “е” пунктчасы өстәргә:

“е) әлеге статьяның 14^1 пунктында каралган очракта участок комиссиясе, референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның конвертларыннан алынган һәм арткы ягында участок комиссиясе мөһере куелган бюллетеньнәрне аерып, бюллетеньнәрне сортировкалауны гамәлгә ашыра. Күрсәтелгән бюллетеньнәр буенча тавышларны аерым санау кулдан яисә тавышларны санауның техник чарасын кулланып башкарыла. Күрсәтелгән санау нәтиҗәләре буенча участок комиссиясе акт төзи, ул тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә кушылып бирелә.”;

о) 23 пунктта “8, 9, 10 һәм аннан соңгы юллары” сүзләрен “10, 11, 14 һәм аннан соңгы юллары” сүзләренә алмаштырырга;

п) 30 пунктта:

өченче абзацта “8, 9, 10 һәм аннан соңгы юлларында” сүзләрен “10, 11, 14 һәм аннан соңгы юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

дүртенче абзацта “8, 9, 10 һәм аннан соңгы юлларына” сүзләрен “10, 11, 14 һәм аннан соңгы юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

р) 35 пунктта:

“1 – 9, 9а – 9е юлларында” сүзләрен “1 – 13 юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

“1 – 9, 9а – 9е юлларына” сүзләрен “1 – 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

“10 юлына” сүзләрен “14 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

20) 54 статьяда:

а) 3 пунктның бишенче җөмләсен төшереп калдырырга;

б) 8 пунктта “1 – 9, 9а – 9е юлларына” сүзләрен “1 – 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “10 юлына” сүзләрен “14 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

21) 55 статьяда:

а) 1 өлешнең бишенче һәм алтынчы абзацларын үз көчләрен югалткан дип танырга;

б) 4 өлештә “, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын” сүзләрен төшереп калдырырга;

22) 2 кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2 кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘГӘ КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ НИСБӘТЕ (САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘНЕҢ ӘЛЕГЕ ЗАКОННЫҢ 52 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУГЫЛГАН ЮЛЛАРЫ БИЛГЕЛӘНДЕ)

1 күбрәк яисә тигез	3 + 5 + 6
2 тигез	3 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13
8 + 9 тигез	10 + 11
11 тигез	14 + беркетмәнең аннан соңгы бөтен юллары”.

3 статья

“Җирле референдум турында” 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2004, № 3 (II өлеш); 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 5 (II өлеш); 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8, № 12; 2013, № 10) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 14 статьяда:

а) 4 пунктта “уку урыннарында,” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 7 пунктта “өстәмә рәвештә туган көнен” сүзләрен “өстәмә рәвештә туган числосын” сүзләренә алмаштырырга;

в) 8^1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“8^1. Референдумда катнашучыларның референдум уздыру инициативасын хуплаган имзалары куелган имза кәгазенең һәркайсы референдум уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан таныкланырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда, референдум уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле үз фамилиясе, исеме һәм атасының исеме каршына үз кулы белән имза куя һәм аны кую датасын күрсәтә.”;

г) 9 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“9. Имзалар җыюны тәгәлләгәннән соң, референдум уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкилләре референдумда катнашучыларның җыелган имзаларының гомуми санын исәплиләр һәм муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән форма буенча имзаларны җыю йомгаклары турында беркетмә төзиләр. Беркетмәгә референдум уздыру буенча инициатив төркемнең тиешле вәкаләтле вәкиле имза куя.”;

2) 15 статьяда:

а) 1 пунктта “ике нөсхәдә” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 3 пунктта түбәндәге эчтәлекле бишенче җөмлә өстәргә:

“Тикшерүгә җәлеп ителүче экспертлар эшләү чорына төп эш урыныннан азат ителәләр, аларның эш урыны (вазыйфасы), билгеләнгән вазыйфаи эш хакы һәм эш урыны буенча башка түләүләр саклана.”;

в) 5 пунктта “референдумны уздыру инициаторлары” сүзләрен “имза кәгазьләрен таныклаучы затлар” сүзләренә алмаштырырга;

г) 7 пунктта “имзаларның дөреслеген тикшерү эшенә җәлеп ителгән” сүзләрен “тикшерүгә җәлеп ителгән” сүзләренә алмаштырырга;

д) 8 пунктта:

“в” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“в) имза кәгазендә дөреслеккә туры килмәгән белешмәләр күрсәткән референдумда катнашучылар имзалары. Бу очракта имза Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны буенча һәм яшәү урыны буенча теркәү белән шөгыльләнүче органның рәсми белешмәсе булганда гына йә әлеге статьяның 3 пункты нигезендә тикшерүгә җәлеп ителгән эксперт бәяләмәсе нигезендә гамәлгә яраксыз дип таныла;”;

“е” пунктчасында “референдумда катнашучыларның имзаларын тикшерү эшенә җәлеп ителгән” сүзләрен “тикшерүгә җәлеп ителгән” сүзләренә алмаштырырга;

“ж” пунктчасында “аларга” сүзләрен “бу имзаларга” сүзләренә алмаштырырга;

“з” пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“з) референдумда катнашучыларның имза кәгазендәге барлык имзалары, әгәр имза кәгазе референдумда катнашучылар имзаларын җыйган затның һәм (яисә) референдум уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиленең үз куллары белән куелган имзалары белән таныкланмаган булса, йә бу имзаларның берәрсе генә дөрес булмаса, йә имза кәгазе имзалар җыю вакытына 18 яшькә җитмәгән, референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат тарафыннан таныкланган

булса һәм (яисә) әлеге зат суд тарафыннан хокукка сәләтсез дип танылган булса, йә имза кәгазен таныклау даталарының берәрсе генә булса да күрсәтелмәгән яисә кулдан кертелмәгән булса, йә референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат турындагы белешмәләрдә һәм (яисә) шушы зат, референдум уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имза кую датасында референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат, референдум уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле белән махсус килештерелмәгән төзәтүләр булса, йә референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат, референдум уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле турындагы белешмәләр имза кәгазендә тулы күләмдә күрсәтелмәгән булса яисә дөреслеккә туры килмәсә, йә референдумда катнашучылар имзаларын җыйган зат турындагы белешмәләр аның үз кулы белән кертелмәгән йә кулдан язылмаган яисә карандаш белән язылган булса;";

"л" пунктчасында "референдумда катнашучылар имзаларын тикшерү эшенә әлеге статьяның 3 пункты нигезендә җәлеп ителгән" сүзләрен "әлеге статьяның 3 пункты нигезендә тикшерүгә җәлеп ителгән" сүзләренә алмаштырырга;

е) 10 пунктта "санала" сүзен "танылa" сүзенә алмаштырырга;

16 статьяда 2 пунктта:

а) түбәндәге эчтәлекле "б^1" пунктчасы өстәргә:

"б^1) референдум билгеләү өчен референдумда катнашучыларның 200 һәм аннан артык имзаларын тапшыру таләп ителсә, – тикшерү өчен сайлап алынган имзаларның гомуми саныннан 10 һәм аннан артык процент дөрес булмаган һәм (яисә) яраксыз имзаларны ачыклау, әгәр федераль закон белән башкасы билгеләнмәгән булса;";

б) "в" пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"в) референдумда катнашучыларның референдум билгеләү өчен тапшырылган дөрес имзаларының саны җитәрлек булмавы;";

3) 20 статьяның "ж" пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

4) 21 статьяда:

а) "е" пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

б) "ж" пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"ж) референдум участогында тавыш бирү көнендә тавыш бирүне, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирүне оештыра;";

5) 24 статьяда:

а) 1 пунктта "референдумда тавыш бирү өчен бүтән референдум участогында тавыш бирү таныклыклары," сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 3 пунктта "Тавыш бирү көнендә" сүзләреннән соң ", шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә" сүзләрен өстәргә;

в) 6 пунктта "башка референдум комиссияләрендә" сүзләреннән соң "алар вакытыннан алда тавыш бирүне уздырганда" сүзләрен өстәргә;

г) 8 пунктның беренче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“Әлеге статьяның 7 пунктында күрсәтелгән документ участок комиссиясенә әлеге статьяның 3 пунктында күрсәтелгән чорда, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенә референдум участокларында вакытыннан алда тавыш бирү чорында йә тавыш бирү башланган чордан алып тиешле территориядә йомгаклау беркетмәсе төзү эше тәмамланганчы бирелергә мөмкин.”;

д) 9 пунктта:

“а” пунктчасында “бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестры, референдум комиссиясендәге бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары,” сүзләрен төшереп калдырырга;

“б” пунктчасында “тавыш бирү көнендә” сүзләреннән соң “, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә” сүзләрен өстәргә;

е) 11 пунктның “г” пунктчасында “тавыш бирү көнендә” сүзләреннән соң “, вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә” сүзләрен өстәргә;

7) 27 статьяда:

а) 4 пунктта “йә гражданның референдумда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы булуы” сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 16 пунктта:

бишенче җөмләдә “, шулай ук референдумда катнашучыга референдумда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта” сүзләрен төшереп калдырырга;

җиденче җөмләдә “ә референдумда тавыш бирү өчен бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгәндә, бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын биргән комиссия әгъзасы имзасы белән таныклана,” сүзләрен төшереп калдырырга;

8) 28 статьяның 2 пунктында “тавыш бирү көненә кадәр 45 көннән дә соңга калмыйча” сүзләрен “тавыш бирү көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча” сүзләренә алмаштырырга;

9) 39 статьяның 1 пунктында “яисә Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 97^1 статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган булса,” сүзләрен төшереп калдырырга;

10) 45 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 1^1 пункт өстәргә:

“1^1. Җирле бюджет акчалары исәбеннән референдум комиссияләренең түбәндәге чыгымнары финанслана:

1) референдум комиссияләренең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларына, референдум комиссияләре аппаратлары хезмәткәрләренә хезмәт өчен өстәмә түләү (бүләкләү), референдум комиссияләренең референдум әзерләү һәм уздыру чорына төп эшеннән азат ителгән хәлиткеч тавыш бирү хокукына ия әгъзаларына компенсацияләр түләү, шулай ук референдум комиссияләрендә граждан-хокукый шартнамәләр буенча эшләүче гражданнарга һәм референдум комиссияләре

каршындагы контроль-ревизия хезмәтләре составында эшләү өчен җибәрелә торган белгечләргә түләүләр;

2) матбугат продукциясен әзерләү һәм нәшрият эшчәнлеген гамәлгә ашыру чыгымнары;

3) референдум әзерләү һәм уздыру, референдум комиссияләренең эшчәнлеген тәэмин итү өчен кирәкле җиһаз (шул исәптән технологик), башка матди кыйммәтләр сатып алу, китерү һәм урнаштыру;

4) транспорт чыгымнары;

5) референдум әзерләүгә һәм уздыруга бәйле документларны китерү һәм саклау, аларны архивка тапшыруга яисә юкка чыгару өчен әзерләү;

6) референдум әзерләүгә һәм уздыруга, шулай ук референдум комиссияләренең эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле командировкалар һәм башка максатлар;

7) автоматлаштыру чараларыннан файдалану һәм аларны эксплуатацияләү, референдумда катнашучыларның хокукый культурасын арттыру һәм референдумны оештыручыларны укыту.";

б) 10 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"10. Референдум уздырганда файдаланыла торган бюллетеньнәр, махсус билгеләр (маркалар) сатып алу "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.";

в) 11 пунктта "товарлар кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру" сүзләрен "товарны, эшне яисә хезмәт күрсәтүне сатып алу" сүзләренә алмаштырырга;

11) 49 статьяның 7 пунктында "Тавыш бирү бинасында" сүзләреннән соң "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законның 21 статьясындагы 9 пунктның "б" пунктчасы нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслый торган технологик җиһазның нормативлары нигезендә үтә күренмәле яисә ярым үтә күренмәле материалдан ясалган" сүзләрен өстәргә;

12) 50 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

13) 51 статьяның 8 пунктындагы өченче җөмләсендә "тавыш бирергә" сүзләреннән соң "(шул исәптән алдан тавыш бирергә)" сүзләрен өстәргә;

14) 52 статьяда:

а) 2 пунктта "итәргә тиеш, ә" сүзләреннән соң "вакытыннан алда тавыш бирү һәм" сүзләрен өстәргә;

б) 5 пунктта ", әгәр референдумда катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирсә, – бүтән участокта тавыш бирү таныклыгын күрсәткәч" сүзләрен төшереп калдырырга;

в) 6 пунктның дүртенче җөмләсен төшереп калдырырга;

15) түбәндәге эчтәлекле 52[1] статья өстәргә:

“52[1] статья. **Вакытыннан алда тавыш бирү**

1. Референдум уздырганда тавыш бирү көнендә нигезле сәбәп (отпуск, командировка, хезмәт һәм уку эшчәнлеге режимы, дәүләт һәм иҗтимагый вазыйфалар үтәү, сәламәтлеге торышы һәм башка нигезле сәбәпләр) аркасында үзенең тору урынында була алмаган һәм референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдум участогындагы тавыш бирү бинасына килә алмаган референдумда катнашучыга вакытыннан алда тавыш бирү мөмкинлеге бирелергә тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү референдумда катнашучы тарафыннан муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе (тавыш бирү көненә кадәр 10 – 4 көн кала) яисә участок комиссиясе бинасында (тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә иртәрәк түгел) бюллетень тутыру юлы белән үткәрелә.

2. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда, Татарстан Республикасы референдумында, җирле үзидарә органнарына сайлауларда, җирле референдумда тавыш бирү көне белән башка сайлауларда, референдумда тавыш бирү көне берләштерелгән очракта, әгәр тавыш бирү закон белән бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары буенча башкарылса, референдумда катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирә торган комиссия бинасында вакытыннан алда (әмма тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә иртәрәк түгел) тавыш бирә ала.

3. Вакытыннан алда тавыш бирү башкарыла торган биналар әлеге Законның 49 статьясындагы 2 пункты нигезендә җиһазландырылган һәм тәэмин ителгән булырга тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү биналары җиһазы вакытыннан алда тавыш бирүне уздырганда тиешле комиссиянең барлык әгъзаларының, күзәтүчеләрнең, әлеге Законның 24 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затларның булу мөмкинлеген күздә тотарга тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү эш көннәрендә кичке вакытта (җирле вакыт буенча 16 сәгатьтән соң) һәм ял көннәрендә кимендә дүрт сәгать уздырыла. Вакытыннан алда тавыш бирүне уздыру өчен комиссия эше графигы Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе яисә аның йөкләмәсе белән түбәнгерәк комиссияләр тарафыннан билгеләнә, тиешле комиссиянең “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге сайтында (булган очракта) урнаштырыла, шулай ук массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарылырга яисә башка алым белән халыкка игълан ителергә тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү әлеге Законның 52 статьясында каралган таләпләрне үтәп, әлеге статья белән билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып уздырыла. Вакытыннан алда тавыш бирүне оештыру тавыш бирү серен тәэмин итәргә, референдумда катнашучының ихтыяр белдерүен бозып күрсәтү ихтималын калдырмаска, бюллетеньнең саклануын һәм тавыш бирү йомгакларын билгеләгәндә референдумда катнашучының тавышын исәпкә алуны тәэмин итәргә тиеш.

4. Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның исемлеген һәрбер референдум участогы буенча аерым төзи.

5. Референдумда вакытыннан алда тавыш бирүче катнашучы тиешле комиссиягә, вакытыннан алда тавыш бирү сәбәбен күрсәтеп, гариза бирә. Гаризада референдумда катнашучының фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, аның яшәү урыны адресы күрсәтелгән булырга тиеш. Тиешле комиссия әгъзасы референдумда катнашучының гаризасында бу референдумда катнашучының вакытыннан алда тавыш бирүенең датасын һәм вакытын язып куя. Гариза референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның исемлегенә (ә участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән очракта – референдумда катнашучыларның исемлегенә) кушып бирелә.

6. Референдумда катнашучы муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында тавыш бирсә, аңа бирелә торган бюллетеньнең алгы ягында өске уң почмакта муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең ике әгъзасының имзалары куела, алар комиссия мөһере белән таныклана. Референдумда катнашучы бюллетень алганда, референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның исемлегендә аның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса – өстәмә рәвештә туган көне һәм ае), яшәү урыны адресы күрсәтелә, шуннан соң референдумда катнашучы исемлектә үзенең паспортының яисә граждан паспортын алыштыра торган документның сериясен һәм номерын язып куя. Референдумда катнашучы ризалыгыннан яисә аның үтенече буенча ул күрсәткән паспортның яисә граждан паспортын алыштыра торган документның сериясе һәм номеры хәлиткеч тавыш хокукы булган комиссия әгъзасы тарафыннан язып куелырга мөмкин. Референдумда катнашучы язманың дөреслеген тикшерә һәм бюллетень алу турындагы тиешле графада кул куя. Референдумда катнашучыга бюллетень биргән комиссия әгъзасы шулай ук референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучылар исемлегенең тиешле графасына имза сала.

7. Вакытыннан алда тавыш бирү уздыру өчен үтә күренмәле булмаган махсус конвертлар кулланыла. Референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучы тутырган бюллетень ябыштырып куела торган конвертка яшерен тавыш бирү урыныннан читтә референдумда катнашучы тарафыннан салына. Конвертның ябыштырылган урынына тиешенчә муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясенең яисә участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия ике әгъзасы, шулай ук киңәш бирү тавышы хокукына ия комиссия әгъзалары, күзәтүчеләр (теләк буенча) имза сала. Күрсәтелгән имзалар тиешле комиссия мөһере белән таныклана.

8. Бюллетеньнәр салынган мөһерләнгән конверт тиешле комиссиянең секретарендә саклана: муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында – бюллетеньнәр салынган конвертлар участок комиссиясенә тапшырылган вакытка кадәр, участок комиссиясе бинасында – тавыш бирү көненә кадәр.

9. Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, тавыш бирү көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча, референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның тиешле исемлеген, референдумда катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирү турындагы гаризалары белән бергә, референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның бюллетеньнәре салынган конвертларны түбәнгерәк һәр участок комиссиясенә тапшыра.

10. Референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның исемлеген алганнан соң ук участок комиссиясе тарафыннан катнашучылар

исемлегендә муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында референдумда вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларның фамилиясе янына “Вакытыннан алда тавыш бирде” дигән тамга куела. Референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучылар исемлеге, референдумда катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирү турындагы гаризалары белән бергә, референдумда катнашучылар исемлегенә өстәп куела. Әгәр референдумда катнашучы участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш бирсә, “Вакытыннан алда тавыш бирде” дигән тамга референдумда катнашучылар исемлегенә бюллетень биргәндә куела.

11. Һәр референдум участогы буенча вакытыннан алда тавыш биргән, шул исәптән муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында, референдумда катнашучылар саны турында мәгълүмат тавыш бирү көненә кадәр участок комиссиясе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан турыдан-туры югарырак сайлау комиссиясенә һәм Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясенә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда тапшырыла.

12. Участок комиссиясе рәисе тавыш бирү көнендә тавыш бирү башланыр алдыннан, әмма тавышларны санауның техник чараларын әзерләгәннән һәм аларны тавыш бирү режимына күчергәннән соң (алардан файдаланган очракта) участок комиссияләре әгъзалары, күзәтүчеләр, әлеге Законның 24 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булганда шул референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда вакытыннан алда тавыш биргән, шул исәптән муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында, референдумда катнашучыларның саны турында хәбәр итә, күреп танышу өчен бюллетеньнәр салынган мөһерләнгән конвертны бирә. Шуннан соң участок комиссиясе рәисе бер-бер артлы һәр конвертны ача бара.

13. Референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның саны референдум участогындагы референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар санының бер процентыннан артып китсә (әмма референдумда кимендә ун катнашучы), референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның конвертларыннан чыгарылган бюллетеньнәрнең арткы ягына бюллетеньнәр конвертлардан чыгарылганнан соң ук участок комиссиясе мөһере куела.

14. Әлеге статьяның 12 һәм 13 өлешләрендә күрсәтелгән гамәлләрне башкарганнан соң участок комиссиясе рәисе, референдумда катнашучыларның ихтыяр белдерү серен саклап, бюллетеньнәрне тавыш бирү өчен стационар әрҗәгә яисә тавышларны санауның техник чарасына (ул кулланылган очракта) сала. Әгәр конвертта әлеге статьяның 7 өлешендә каралган реквизитлар булмаса йә конверттан референдумның тиешле соравы буенча референдумда тавыш бирү өчен билгеләнгән формадагы бердән артык бюллетень алынган булса, бу конверттан чыгарылган референдумның шушы соравы булган барлык бюллетеньнәр дөрес түгел дип таныла, бу хакта акт төзелә. Әлеге һәрбер бюллетеньнең алгы ягына, “Әйе” һәм “Юк” (“Хуплыйм” һәм “Каршы”) язмаларыннан уң якта урнашкан шакмакларга, бюллетеньнең дөрес түгеллеген тану сәбәбе язып куела, ул участок комиссиясенең

хәлиткеч тавыш хокукына ия ике әгъзасының имзасы белән раслана һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклана.";

16) 53 статьяның 8 пунктында "Тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү өчен тиешле сандагы күчерелмә әрҗәләр" сүзләрен "Тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүне оештыру өчен "Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законның 21 статьясындагы 9 пунктның "б" пунктчасы нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе раслый торган технологик җиһазның нормативлары нигезендә үтә күренмәле яисә ярым үтә күренмәле материалдан ясалган тавыш бирү өчен тиешле сандагы күчерелмә әрҗәләр" сүзләренә алмаштырырга;

17) 54 статьяның 2 пунктындагы "д" пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"д) түбәндәге тәртиптә беркетмә юллары:

1 юл: тавыш бирү тәмамланган вакытка исемлеккә кертелгән референдумда катнашучылар саны;

2 юл: участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнәр саны;

3 юл: вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны, шул исәптән аерым 4 юлы белән – муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында;

5 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

6 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

7 юл: юкка чыгарылган бюллетеньнәр саны;

8 юл: тавыш бирүнең күчерелмә әрҗәләрендәге бюллетеньнәр саны;

9 юл: тавыш бирүнең стационар әрҗәләрендәге бюллетеньнәр саны;

10 юл: гамәлгә яраксыз бюллетеньнәр саны;

11 юл: гамәлгә яраклы бюллетеньнәр саны;

12 юл: югалган бюллетеньнәр саны;

13 юл: алганда исәпкә алынмаган бюллетеньнәр саны;

14 юл һәм аннан соңгы юллар: бюллетеньнәрдәге "Әйе" һәм "Юк" ("Хуплыйм" һәм "Каршы") позицияләре буенча референдумда катнашучыларның тавышлары саны;";

18) 55 статьяда:

а) 3 пунктта "5 юлына" сүзләрен "7 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 пунктның беренче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"Участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнәр санын төгәлләштерә, игълан итә һәм аны тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның киңәйтелгән рәвешенең 2 юлына кертә (муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында

референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның конвертларыннан алынган бюллетеньнәр турында белешмәләр күрсәтелгән санга керми).";

в) 5 пунктта:

"а" пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"а) тавыш бирү тәмамланган вакытка референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар санын (нинди дә булса сәбәпләр белән киткән референдумда катнашучылар санын исәпкә алмыйча);";

түбәндәге эчтәлекле "$в^1$" пунктчасы өстәргә:

"$в^1$) референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны (референдумда катнашучылар исемлегендәге тиешле билгеләр санына карап билгеләнә; муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучылар саны референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучылар исемлеге буенча тикшерелә);";

"г", "д", "е" пунктчаларын үз көчләрен югалткан дип танырга;

г) 6 пунктта:

түбәндәге эчтәлекле "$а^1$" пунктчасы өстәргә:

"$а^1$) 3 һәм 4 юлларга – вакытыннан алда тавыш биргән референдумда катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;";

"б" пунктчасында "3 юлга" сүзләрен "5 юлга" сүзләренә алмаштырырга;

"в" пунктчасында "4 юлга" сүзләрен "6 юлга" сүзләренә алмаштырырга;

"г", "д", "е", "ж", "з" пунктчаларын үз көчләрен югалткан дип танырга;

унынчы абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

д) 12 пунктта "6 юлына" сүзләрен "8 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

е) түбәндәге эчтәлекле 14^1 пункт өстәргә:

"14^1. Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бинасында референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучылар саны (вакытыннан алда тавыш бирүне муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе һәм участок комиссиясе биналарында уздырганда күрсәтелгән комиссияләр биналарында референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучылар саны) референдум участогында референдумда катнашучылар исемлегенә кертелгән референдумда катнашучылар саныннан бер проценттан артыгын (әмма референдумда кимендә ун катнашучы) тәшкил итсә, участок комиссиясе, комиссиянең теләсә кайсы әгъзасы, күзәтүче таләбе буенча, әлеге Законның 52^1 статьясындагы 13 пункты нигезендә арткы ягында участок комиссиясе мөһере куелган бюллетеньнәр буенча тавышларны аерым санарга тиеш. Күрсәтелгән санау нәтиҗәләре буенча участок комиссиясе акт төзи, ул тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә кушылып бирелә.";

ж) 15 пунктның җиденче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Гамәлгә яраксыз бюллетеньнәрнең гомуми саны (әлеге статьяның 12 пункты һәм әлеге Законның 52^1 статьясындагы 14 пункты нигезендә гамәлгә яраксыз дип танылган бюллетеньнәрнең санын исәпкә алып) тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәнең һәм аның киңәйтелгән рәвешенең 10 юлына язып куела.";

з) 16 пунктта "10 юлына" сүзләрен "14 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

и) 17 пунктта "9 юлына" сүзләрен "11 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

к) 18 пунктта "7 юлына" сүзләрен "9 юлына" сүзләренә алмаштырырга;

л) 20 пунктта “9д һәм 9е юлларына” сүзләрен “12 һәм 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “9д һәм 9е юлларында” сүзләрен “12 һәм 13 юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

м) 21 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“21. Санау тәмамланганнан соң бюллетеньнәр референдумда катнашучыларның референдум соравын хуплап яисә референдум соравына каршы бирелгән тавышлар буенча аерым төргәкләргә төреп куела. Әгәр бюллетеньгә берничә референдум соравы кертелсә, төргәкләргә бүлгәндә болай сортировкалау гамәлгә ашырылмый. Аерым төргәкләргә гамәлгә яраксыз һәм бозылган бюллетеньнәр төреп куела. Һәр төргәктә андагы бюллетеньнәр саны күрсәтелә һәм төргәкләнгән бюллетеньнәр эчтәлегенә туры килә торган тамга куела. Шул рәвешле җыеп куелган бюллетеньнәр, шулай ук әлеге статьяның 12 һәм 13 пунктлары нигезендә төргәкләнгән бюллетеньнәр, референдумда катнашучыларның исемлеге капчыкларга яисә тартмаларга тутырыла, аларда референдум участогы номеры, барлык төргәкләнгән бюллетеньнәр саны күрсәтелә. Капчыкларга яисә тартмаларга мөһер сугыла һәм алар бары тик югарырак комиссия яисә суд карары буенча гына ачылырга мөмкин. Күрсәтелгән капчыкларга яисә тартмаларга участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары да, шулай ук киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары да үз имзаларын куярга хокуклы. Капчыкларны яисә тартмаларны тутыру әлеге Законның 24 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән затлар барында гамәлгә ашырыла һәм аларга капчыкларга яисә тартмаларга үз имзаларын кую мөмкинлеге бирелә.”;

н) 22 пунктта:

“в” пунктчасында “1, 2, 3, 4, 5 һәм 9а, 9б, 9в, 9г, 9г – 1, 9г – 2 юлларына” сүзләрен “1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

“г” пунктчасында “6, 7, 8, 9, 10 юлларына һәм аннан соңгы юлларына” сүзләрен “8, 9, 10, 11, 14 юлларына һәм аннан соңгы юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

“д” пунктчасында “9д һәм 9е юлларына” сүзләрен “12 һәм 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтәлекле “е” пунктчасы өстәргә:

“е) әлеге статьяның 14^1 пунктында каралган очракта участок комиссиясе референдумда вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның конвертларыннан алынган һәм арткы ягында участок комиссиясе мөһере куелган бюллетеньнәрне аерып бюллетеньнәрне сортировкалауны гамәлгә ашыра. Күрсәтелгән бюллетеньнәр буенча тавышларны аерым санау кулдан яисә тавышларны санауның техник чарасын кулланып башкарыла. Күрсәтелгән санау нәтиҗәләре буенча участок комиссиясе акт төзи, ул тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә кушылып бирелә.”;

о) 23 пунктта “8, 9, 10 һәм аннан соңгы юллары” сүзләрен “10, 11, 14 һәм аннан соңгы юллары” сүзләренә алмаштырырга;

19) 56 статьяда:

а) 6 пунктның бишенче абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

б) 12 пунктта “1 – 9е юлларына” сүзләрен “1 – 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “10 юлына” сүзләрен “14 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

20) 58 статьяның 1 пунктында “, бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын” сүзләрен төшереп калдырырга;

21) 2 кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2 кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘГӘ КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ НИСБӘТЕ
(САННАР БЕЛӘН БЕРКЕТМӘНЕҢ ӘЛЕГЕ ЗАКОННЫҢ 54 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕР СУГЫЛГАН ЮЛЛАРЫ БИЛГЕЛӘНДЕ)

1 күбрәк яисә тигез	3 + 5 + 6
2 тигез	3 + 5 + 6 + 7 + 12 – 13
8 + 9 тигез	10 + 11
11 тигез	14 + беркетмәнең бөтен алдагы юллары”.

4 статья

“Татарстан Республикасы Президентын чакыртып алу тәртибе турында” 2012 елның 25 декабрендәге 92-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2012, № 12 (II өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 10 статьяда:
а) 4 пунктта “уку урынында,” сүзләрен төшереп калдырырга;
б) 7 пунктта “өстәмә рәвештә туган көнен” сүзләрен “өстәмә рәвештә туган числосын” сүзләренә алмаштырырга;
в) 9 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:
“9. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздыру инициативасын хуплаган имзалары куелган имза кәгазенең һәркайсы чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан таныкланырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле үз фамилиясе, исеме һәм атасының исеме каршына үз кулы белән имза куя һәм аны кую датасын күрсәтә.”;

2) 11 статьяда:
а) 1 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:
“1. Имзалар җыюны тәгәлләгәннән соң, чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкилләре чакыртып алуга тавыш бирүдә катнашучыларның җыелган имзаларының гомуми санын исәплиләр һәм Татарстан Республикасының Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән форма буенча имзаларны җыю йомгаклары турында беркетмә төзиләр. Беркетмәгә

чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздыру буенча инициатив төркемнең тиешле вәкаләтле вәкиле имза куя.";

б) 2 өлештә "ике нөсхәдә" сүзләрен төшереп калдырырга;

3) 12 статьяда:

а) 2 өлештә түбәндәге эчтәлекле җөмлә өстәргә:

"Тикшерү эшенә җәлеп ителүче экспертлар эшләү чорына төп эш урыныннан азат ителәләр, аларның эш урыны (вазыйфасы), билгеләнгән вазыйфаи эш хакы һәм эш урыны буенча башка түләүләр саклана.";

б) 7 өлештә "санала" сүзен "таныла" сүзенә алмаштырырга;

в) 8 өлештә "сайлаучылар имзаларын тикшерү буенча эшкә җәлеп ителгән" сүзләрен "тикшерүгә җәлеп ителгән" сүзләренә алмаштырырга;

г) 9 өлештә:

3 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"3) имза кәгазендә дөреслеккә туры килмәгән белешмәләр күрсәткән сайлаучылар имзалары. Бу очракта имза Россия Федерациясе гражданнарын Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны буенча һәм яшәү урыны буенча теркәү белән шөгыльләнүче органның рәсми белешмәсе булганда гына йә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә тикшерүгә җәлеп ителгән эксперт бәяләмәсе нигезендә гамәлгә яраксыз дип таныла;";

6 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"6) имзалар кәгазендәге имзаларның куелу датасына алдан махсус искәртмичә төзәтмәләр керткән сайлаучылар имзалары, шулай ук имзаларның куелу датасын шәхсән үзләре төзәтмәгән сайлаучыларның имзалары – әлеге статьяның 7 өлеше нигезендә тикшерүгә җәлеп ителгән экспертның язма бәяләмәсе нигезендә;";

7 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"7) сайлаучылар турындагы бу имзаларга туры килә торган белешмәләргә төзәтмәләр керткән сайлаучыларның имзалары, әгәр бу төзәтмәләр сайлаучылар белән яисә имзалар җыюны гамәлгә ашыручы зат белән махсус килештерелмәгән булса;";

8 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"8) сайлаучыларның имза кәгазендәге барлык имзалары, әгәр имза кәгазе сайлаучылар имзаларын җыйган затның һәм (яисә) чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиленең үз куллары белән куелган имзалары белән таныкланмаган булса, йә бу имзаларның берәрсе генә дөрес булмаса, йә имза кәгазе имзалар җыю вакытына 18 яшькә җитмәгән сайлаучылар имзаларын җыйган зат тарафыннан таныкланган булса һәм (яисә) әлеге зат суд тарафыннан хокукка сәләтсез дип танылган булса, йә имза кәгазен таныклау даталарының берәрсе генә булса да күрсәтелмәгән яисә кулдан кертелмәгән булса, йә сайлаучылар имзаларын җыйган зат турындагы белешмәләрдә һәм (яисә) шушы зат, чакыртып алуга тавыш бирүне уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имза кую датасында сайлаучылар имзаларын җыйган зат, чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздыру буенча инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле белән махсус килештерелмәгән төзәтүләр булса, йә сайлаучылар имзаларын җыйган зат, чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздыру буенча инициатив

төркемнең вәкаләтле вәкиле турындагы белешмәләр имза кәгазендә тулы күләмдә күрсәтелмәгән булса яисә дөреслеккә туры килмәсә, йә сайлаучылар имзаларын җыйган зат турындагы белешмәләр аның үз кулы белән кертелмәгән йә кулдан язылмаган яисә карандаш белән язылган булса;";

11 пунктта "имзалар тикшерү эшенә җәлеп ителгән" сүзләрен "тикшерүгә җәлеп ителгән" сүзләренә алмаштырырга;

4) 13 статьяның 2 өлешендә:

а) түбәндәге эчтәлекле "2^1" пунктчасы өстәргә:

"2^1) чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү өчен сайлаучыларның 200 һәм аннан артык имзаларын тапшыру таләп ителсә, – тикшерү өчен сайлап алынган имзаларның гомуми санынннан 10 һәм аннан артык процент дөрес булмаган һәм (яисә) яраксыз имзаларны ачыклау, әгәр федераль закон белән башкасы билгеләнмәгән булса;";

б) 3 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"3) сайлаучыларның чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү өчен тапшырылган дөрес имзаларының саны җитәрлек булмавы;";

5) 14 статьяның 6 өлешендәге икенче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"Тавыш бирүне эш көне булмаган бәйрәм көненә, аннан алдагы көнгә, эш көне булмаган бәйрәм көненнән соң килгән көнгә һәм билгеләнгән тәртиптә эш көне дип игълан ителгән якшәмбегә билгеләү рөхсәт ителми.";

5) 17 статьяның 1 өлешендәге өченче абзацында ", шәһәрләрдәге район" сүзләрен "һәм башкалар" сүзләренә алмаштырырга;

6) 18 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"18 статья. **Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе вәкаләтләре**

Чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләгәндә һәм уздырганда Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе:

1) Татарстан Республикасы территориясендә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашуга гражданнар хокукы үтәлешен тикшереп тора;

2) әлеге Законны куллану мәсьәләләре буенча инструкцияләр һәм башка норматив актлар чыгара;

3) чакыртып алу буенча түбәнгерәк комиссияләрнең эшчәнлегенә җитәкчелек итә, аларга хокукый, методик, оештыру-техник ярдәм күрсәтә;

4) инициатив төркемне, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның башка төркемнәрен терки;

5) чакыртып алу буенча тавыш бирү өчен бюллетень рәвешен һәм текстын, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның исемлегенең һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүгә һәм уздыруга бәйле башка документларның рәвешен раслый;

6) чакыртып алу буенча түбәнгерәк комиссияләрнең мөһерләре үрнәкләрен раслый;

7) чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны, чакыртып алу комиссияләренең эшчәнлеген финанс белән тәэмин итүгә Татарстан Республикасы бюджетыннан бүлеп бирелгән чараларны бүлә, әлеге чараларны максатчан файдалануны тикшереп тора;

8) чакыртып алу буенча түбәнгерәк комиссияләрнең карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаятьләрне (гаризаларны) карый һәм әлеге шикаятьләр (гаризалар) буенча дәлилләнгән карарлар кабул итә;

9) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны мондый тавыш бирүне әзерләү һәм уздыру турындагы мәгълүмат белән тәэмин итә;

10) чакыртып алу комиссияләрен биналар, транспорт чаралары һәм элемтә чаралары белән тәэмин итүне тикшереп тора, чакыртып алу буенча тавыш бирүне матди-техник тәэмин итүнең бүтән мәсьәләләрен карый;

11) чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүгә һәм уздыруга бәйле мәсьәләләр буенча дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә;

12) федераль законнарда, әлеге Законда, Татарстан Республикасының башка законнарында билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.";

8) 19 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"19 статья. **Территория комиссияләре вәкаләтләре**

Территория комиссиясе:

1) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашуга гражданнар хокукы үтәлүне тиешле территориядә тикшереп тора;

2) участок комиссияләре эшчәнлеген җайга сала, аларга хокукый, методик, оештыру-техник ярдәм күрсәтә;

3) участок комиссияләренең карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаятьләрне (гаризаларны) карый һәм әлеге шикаятьләр (гаризалар) буенча дәлилләнгән карарлар кабул итә;

4) чакыртып алу буенча агитация уздыруның билгеләнгән тәртибе саклануны тиешле территориядә тикшереп тора;

5) чакыртып алу буенча тавыш бирү бюллетеньнәрен һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүгә һәм уздыруга бәйле башка документларны илтеп җиткерүне оештыра;

6) чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүгә һәм уздыруга бәйле мәсьәләләр буенча дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә;

7) федераль законнарда, әлеге Законда, Татарстан Республикасының башка законнарында билгеләнгән бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.";

9) 20 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"20 статья. **Участок комиссияләре вәкаләтләре**

Участок комиссиясе:

1) халыкка участок комиссиясенең адресы һәм телефон номеры, аның эш вакыты, шулай ук тавыш бирү көне, вакыты һәм урыны турында хәбәр итә;

2) тавыш бирүдә катнашучылар исемлеген төгәлләштерә, тавыш бирүдә катнашучыларны әлеге исемлек белән таныштыра, әлеге исемлектәге хаталар һәм төгәлсезлекләр турындагы гаризаларны карый һәм аңа тиешле үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләләрне хәл итә;

3) тавыш бирү биналарын, тавыш бирү әрҗәләрен һәм башка җайланмаларны әзерләүне тәэмин итә;

4) тавыш бирүдә катнашучыларга тавыш бирү турында мәгълүмат җиткерүне тәэмин итә;

5) участок территориясендә чакыртып алу буенча агитация уздыруның билгеләнгән тәртибе саклануны тикшереп тора;

6) тавыш бирү көнендә участокта тавыш бирүне оештыра;

7) тавышларны саный, участокта тавыш бирү йомгакларын билгели, тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә төзи һәм аны территория комиссиясенә тапшыра;

8) участокта тавыш бирү йомгакларын игълан итә һәм тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең таныкланган күчермәләрен тавыш бирүнең барышын күзәтүче затларга бирә;

9) әлеге Законны, башка законнарны бозуга карата шикаятьләрне (гаризаларны) үз вәкаләтләре чикләрендә карый һәм әлеге шикаятьләр (гаризалар) буенча дәлилләнгән карарлар кабул итә;

10) чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүгә һәм уздыруга бәйле документларны саклауны һәм чакыртып алу буенча югарырак комиссияләргә тапшыруны тәэмин итә;

11) әлеге Закон нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.";

10) 22 статьяда:

а) 1 өлештә "бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары," сүзләрен төшереп калдырырга;

б) 3 өлештә "тавыш бирү көнендә" сүзләреннән соң ", шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә" сүзләрен өстәргә;

в) 8 өлештә "бүтән комиссияләрдә" сүзләреннән соң ", алар вакытыннан алда тавыш бирүне уздырганда," сүзләрен өстәргә;

г) 12 өлештә "участок комиссиясенә – " сүзләреннән соң "вакытыннан алда тавыш бирү чорында яисә" сүзләрен өстәргә;

д) 14 өлештә:

1 пунктта "бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирү реестры, комиссиядәге бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары," сүзләрен төшереп калдырырга;

2 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“2) чакыртып алу буенча тиешле тавыш бирү участогының тавыш бирү бинасында тавыш бирү көнендә, шулай ук вакытыннан алда тавыш бирү көннәрендә әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән чорда теләсә кайсы вакытта булырга;”;

11) 25 статьяда:

а) 3 өлештә “йә бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары булудан гыйбарәт” сүзләрен “була” сүзенә алмаштырырга;

б) 12 өлештә “20 көннән дә” сүзләрен “10 көннән дә” сүзләренә алмаштырырга;

в) 14 өлештә “20 көн кала” сүзләрен “10 көн кала” сүзләренә алмаштырырга;

г) 15 өлештә:

бишенче җөмләдә “, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыга бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы бирелгән очракта” сүзләрен төшереп калдырырга;

җиденче җөмләдә “, ә бүтән чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында тавыш бирү таныклыгы бирелгәндә бүтән чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында тавыш бирү таныклыгын биргән комиссия әгъзасы имзасы белән таныклана” сүзләрен төшереп калдырырга;

12) 26 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“26 статья. **Чакыртып алу буенча тавыш бирү участоклары**

1. Тавыш бирүне уздыру һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санау өчен “Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә төзелгән бердәй сайлау участоклары, референдум участоклары файдаланыла.

2. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар вакытлыча булу урыннарында (хастаханәләрдә, шифаханәләрдә, ял йортларында, вокзалларда, аэропортларда, шик белдерелүче һәм гаепләнүче затларны сак астында тоту урыннарында һәм башка вакытлыча булу урыннарында) чакыртып алу буенча тавыш бирү участоклары территория комиссиясе тарафыннан ул билгеләгән срокка тавыш бирү көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча, ә аерым очракларда – тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча төзелергә мөмкин.

3. Чакыртып алу буенча тавыш бирү участоклары исемлекләре, чикләрен (әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы торак пункт территориясенең бер өлешендә урнашкан булса) йә торак пунктлар исемлеген (әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы бер яисә берничә торак пункт территориясендә урнашкан булса) һәм участок комиссияләренең һәм тавыш бирү биналарының номерларын, урнашу урыннарын күрсәтеп, тавыш бирү көненә кадәр 40 көннән дә соңга калмыйча, муниципаль район, шәһәр округы җирле администрациясе башлыгы тарафыннан бастырып чыгарылырга тиеш. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар вакытлыча булу урыннарында (хастаханәләрдә, шифаханәләрдә, ял йортларында, вокзалларда, аэропортларда, шик белдерелүче һәм гаепләнүче затларны сак астында тоту урыннарында һәм башка вакытлыча булу урыннарында)

төзелгән чакыртып алу буенча тавыш бирү участоклары турындагы мәгълүмат, алар төзелгән көннән ике көннән дә соңга калмыйча, әлеге учреждениеләрнең администрацияләре тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга җиткерелергә һәм территория комиссиясе тарафыннан бастырып чыгарылырга тиеш.”;

13) 34 статьяның 1 өлешендә “яисә үзләре күрсәткән кандидатлар исемлекләренә Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 97^{1} статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган булса” сүзләрен төшереп калдырырга;

14) 39 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 1^{1} өлеш өстәргә:

“1^{1}. Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны гамәлгә ашыручы комиссияләрнең түбәндәге чыгымнары финанслана:

1) чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны гамәлгә ашыручы комиссияләрнең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларына, чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны гамәлгә ашыручы комиссияләр аппаратлары хезмәткәрләренә хезмәт өчен өстәмә түләүгә (бүләкләүгә), чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләү һәм уздыру чорына төп эшеннән азат ителгән чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны гамәлгә ашыручы комиссияләрнең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзаларына компенсацияләр түләүгә, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны гамәлгә ашыручы комиссияләрдә граждан-хокукый шартнамәләр буенча эшләүче гражданнарга һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны гамәлгә ашыручы комиссияләр каршындагы контроль-ревизия хезмәтләре составында эшләү өчен җибәрелә торган белгечләргә түләүләр;

2) басма продукцияне чыгару һәм нәширлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру чыгымнары;

3) чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләү һәм уздыру, чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны гамәлгә ашыручы комиссияләрнең эшчәнлеген тәэмин итү өчен кирәкле җайланмалар (шул исәптән технологик), башка матди кыйммәтләр сатып алу, китерү һәм урнаштыру;

4) транспорт чыгымнары;

5) чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүгә һәм уздыруга кагылышлы документларны китерү һәм саклау, аларны архивка тапшыру өчен әзерләү яисә юкка чыгару;

6) чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүгә һәм уздыруга, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны гамәлгә ашыручы комиссияләрнең эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле командировкалар һәм башка максатлар;

7) автоматлаштыру чараларыннан файдалану һәм аларны эшләтү, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның хокукый культурасын арттыру һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүне оештыручыларны укыту.”;

б) түбәндәге эчтәлекле 7 һәм 8 өлешләр өстәргә:

“7. Чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздырганда кулланыла торган бюллетеньнәрне, махсус билгеләрне (маркаларны) сатып алу “Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында” Федераль законда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләү һәм уздыруга бәйле товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу чакыртып алу буенча комиссияләр тарафыннан тиешле бюджетның расланган бюджет язмасы нигезендә чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында карар бастырып чыгарылган (бастырылган) көнгә кадәр башкарылырга мөмкин.”;

15) 43 статьяның 8 өлешендә “бинасында” сүзеннән соң “, Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан расланган технологик җайланмалар нормативларына туры китереп, үтә күренмәле яисә яртылаш үтә күренмәле материалдан әзерләнгән” сүзләрен өстәргә;

16) 44 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

17) 45 статьяның 9 өлешендәге беренче җөмләсендә “тавыш бирү” сүзләреннән соң “(шул исәптән алдан тавыш бирү)” сүзләрен өстәргә;

18) 46 статьяда:

а) 2 өлештә “20 көннән дә соңга калмыйча” сүзләрен “10 көннән дә соңга калмыйча, ә вакытыннан алда һәм кабат тавыш бирү уздырганда – тавыш бирү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча,” сүзләренә алмаштырырга;

б) 3 өлештә “тавыш бирү башланыр алдыннан” сүзләрен “нәкъ тавыш бирү вакыты җитәр алдыннан” сүзләренә алмаштырырга, “чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга,” сүзләрен төшереп калдырырга, “(пломба куела)” сүзләрен өстәргә;

в) 5 өлештә “, әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы буенча тавыш бирсә, – шулай ук бүтән участокта тавыш бирү таныклыгы да күрсәтелә” сүзләрен төшереп калдырырга;

г) 6 өлешнең дүртенче җөмләсен төшереп калдырырга;

д) 14 өлешнең икенче җөмләсен төшереп калдырырга;

19) түбәндәге эчтәлекле 46^1 статья өстәргә:

“46^1 статья. **Чакыртып алу буенча вакытыннан алда тавыш бирү**

1. Чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырганда тавыш бирү көнендә нигезле сәбәп (отпуск, командировка, хезмәт һәм уку эшчәнлеге режимы, дәүләт һәм иҗтимагый вазыйфалар үтәү, сәламәтлеге торышы һәм башка нигезле сәбәпләр) аркасында үзенең тору урынында була алмаган һәм чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында тавыш бирү бинасына килә алмаган чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыга вакытыннан алда тавыш бирү мөмкинлеге бирелергә тиеш.

Вакытыннан алда тавыш бирү чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы тарафыннан территория комиссиясе (тавыш бирү көненә кадәр 10 – 4 көн кала) яисә участок комиссиясе бинасында (тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә иртәрәк түгел) бюллетень тутыру юлы белән үткәрелә.

2. Чакыртып алу буенча, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда, Татарстан Республикасы референдумында, җирле үзидарә органнарына сайлауларда, җирле референдумда тавыш бирү көне законда бүтән участокта тавыш бирү таныклыклары белән тавыш бирү каралган башка сайлауларда, референдумда тавыш бирү көне белән берләштерелгән очракта, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын бирә торган комиссия бинасында вакытыннан алда (әмма тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә иртәрәк түгел) тавыш бирә ала.

3. Вакытыннан алда тавыш бирү башкарыла торган биналар әлеге Законның 43 статьясындагы 2 өлеше нигезендә җиһазландырылган һәм тәэмин ителгән булырга тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү биналары җиһазы вакытыннан алда тавыш бирүне уздырганда тиешле комиссиянең барлык әгъзаларының, күзәтүчеләрнең, әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затларның булу мөмкинлеген күздә тотарга тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү эш көннәрендә кичке вакытта (җирле вакыт буенча 16 сәгатьтән соң) һәм ял көннәрендә көненә кимендә дүрт сәгать уздырыла. Вакытыннан алда тавыш бирүне уздыру өчен комиссия эше графигы Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе яисә аның йөкләмәсе белән түбәнгерәк комиссияләр тарафыннан билгеләнә, тиешле комиссиянең "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге сайтына (булган очракта) урнаштырыла, шулай ук массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарылырга яисә башка ысул белән халыкка игълан ителергә тиеш. Вакытыннан алда тавыш бирү, әлеге Законның 46 статьясында каралган таләпләрне үтәп, әлеге статья белән билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып уздырыла. Вакытыннан алда тавыш бирүне оештыру тавыш бирү серен тәэмин итәргә, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының ихтыяр белдерүен бозып күрсәтү ихтималын калдырмаска, бюллетеньнең саклануын һәм тавыш бирү йомгакларын билгеләгәндә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының тавышын исәпкә алуны тәэмин итәргә тиеш.

4. Территория комиссиясе вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның исемлеген һәрбер чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы буенча аерым төзи.

5. Вакытыннан алда тавыш бирүче чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы тиешле комиссиягә, вакытыннан алда тавыш бирү сәбәбен күрсәтеп, гариза бирә. Гаризада чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, аның яшәү урыны адресы күрсәтелгән булырга тиеш. Тиешле комиссия әгъзасы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының гаризасында бу чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының вакытыннан алда тавыш бирүенең датасын һәм вакытын язып куя. Гариза вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның исемлегенә (ә участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда

тавыш биргән очракта – чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның исемлегенә) теркәп куела.

6. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы территория комиссиясе бинасында тавыш бирсә, аңа бирелә торган бюллетеньнең алгы ягында өске уң почмакта территория комиссиясенең ике әгъзасының имзалары куела, алар комиссия мөһере белән таныклана. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы бюллетень алганда, вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның исемлегендә аның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса – өстәмә рәвештә туган көне һәм ае), яшәү урыны адресы күрсәтелә, шуннан соң чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы исемлектә үзенең паспортының яисә граждан паспортын алыштыра торган документның сериясен һәм номерын язып куя. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы күрсәткән паспортның яисә граждан паспортын алыштыра торган документның сериясе һәм номеры аның ризалыгы белән яисә аның үтенече буенча хәлиткеч тавыш хокукына ия комиссия әгъзасы тарафыннан язып куелырга мөмкин. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы язманың дөреслеген тикшерә һәм тиешле графада бюллетень алуы турында кул куя. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыга бюллетень биргән комиссия әгъзасы шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән катнашучылар исемлегенең тиешле графасына кул куя.

7. Вакытыннан алда тавыш бирү уздыру өчен үтә күренмәле булмаган махсус конвертлар кулланыла. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән катнашучы тутырган бюллетень ябыштырып куела торган конвертка чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы тарафыннан яшерен тавыш бирү урыныннан читтә салына. Конвертның ябыштырылган урынында территория комиссиясенең яисә участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия ике әгъзасы, шулай ук киңәш бирү тавышы хокукына ия комиссия әгъзалары, күзәтүчеләр (теләк буенча) имза сала. Күрсәтелгән имзалар тиешле комиссия мөһере белән таныклана.

8. Бюллетеньнәр салынган мөһерләнгән конверт тиешле комиссиянең секретаренда саклана: территория комиссиясе бинасында – бюллетеньнәр салынган конвертлар участок комиссиясенә тапшырылган вакытка кадәр, участок комиссиясе бинасында – тавыш бирү көненә кадәр.

9. Территория комиссиясе теркәп куелган чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирү турындагы гаризалары белән бергә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның тиешле исемлеген, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның бюллетеньнәре салынган конвертларны тавыш бирү көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча түбәнгерәк һәр участок комиссиясенә тапшыра.

10. Участок комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның исемлеген алганнан соң ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегендә территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның фамилиясе янына “Вакытыннан алда тавыш бирде” дигән тамга

куя. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән катнашучылар исемлеге аңа теркәп куелган чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирү турындагы гаризалары белән бергә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә теркәп куела. Әгәр чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы участок комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш бирсә, “Вакытыннан алда тавыш бирде” дигән тамга бюллетень биргәндә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә куела.

11. Вакытыннан алда тавыш биргән, шул исәптән территория комиссиясе бинасында, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны турында һәр чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы буенча мәгълүмат тавыш бирү көненә кадәр участок комиссиясе, территория комиссиясе тарафыннан турыдан-туры югарырак сайлау комиссиясенә һәм Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан – Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясенә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда тапшырыла.

12. Участок комиссиясе рәисе чакыртып алу буенча тавыш бирү көнендә тавыш бирү башланыр алдыннан, әмма тавышларны санауның техник чараларын әзерләгәннән һәм аларны тавыш бирү режимына күчергәннән соң (алардан файдаланган очракта), участок комиссияләре әгъзалары, күзәтүчеләр, әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булганда шул чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән, шул исәптән территория комиссиясе бинасында, катнашучыларның саны турында хәбәр итә, күреп танышу өчен бюллетеньнәр салынган мөһерләнгән конвертны бирә. Шуннан соң участок комиссиясе рәисе бер-бер артлы һәр конвертны ача бара.

13. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның саны чакыртып алу буенча тавыш бирү участогындагы чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар санының бер процентыннан артып китсә (ләкин кимендә ун чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучы), чакыртып алу буенча тавыш бирүдә вакытыннан алда тавыш биргән катнашучыларның конвертларыннан алынган бюллетеньнәрнең арткы ягына бюллетеньнәр конвертлардан алынганнан соң ук участок комиссиясе мөһере куела.

14. Әлеге статьяның 12 һәм 13 өлешләрендә күрсәтелгән гамәлләрне башкарганнан соң участок комиссиясе рәисе, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның ихтыяр белдерү серен саклап, бюллетеньнәрне тавыш бирү өчен стационар тартмага яисә тавышларны санауның техник чарасына (ул кулланылган очракта) сала. Әгәр конвертта әлеге статьяның 7 өлешендә каралган реквизитлар булмаса яисә конверттан чакыртып алу буенча тавыш бирү өчен билгеләнгән формадагы бердән артык бюллетень алынган булса, бу конверттан чыгарылган барлык бюллетеньнәр гамәлгә яраксыз дип таныла, бу хакта акт төзелә. Әлеге һәрбер бюллетеньнең алгы ягына, “Чакыртып алу өчен” яисә “Чакыртып алуга каршы” позицияләреннән уң якта урнашкан шакмакларга бюллетеньнең гамәлгә

яраксызлыгын тану сәбәбе язып куела, ул участок комиссиясенең хәлиткеч тавышка ия ике әгъзасының имзасы белән раслана һәм участок комиссиясе мөһере белән таныклана.";

20) 47 статьяда:

а) 5 өлештә беренче җөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Әлеге статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән гаризалар (телдән мөрәҗәгатьләр) тавыш бирү көненә кадәр 10 көн дәвамында теләсә кайсы вакытта, ләкин тавыш бирү вакыты тәмамланырга алты сәгатьтән дә соңга калмыйча тапшырылырга мөмкин.";

б) 8 өлешнең беренче җөмләсендә "тиешле санда" сүзләреннән соң ", Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан расланган технологик җайланмалар нормативларына туры китереп, үтә күренмәле яисә яртылаш үтә күренмәле материалдан әзерләнгән" сүзләрен өстәргә.

21) 48 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 1^1 пункт өстәргә:

"1^1. Чакыртып алу буенча тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә электрон рәвештә төзелергә мөмкин.";

б) 2 өлештә:

беренче абзацта беренче җөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: "Чакыртып алу буенча тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә кәгазьдә рәсмиләштерелсә, ул бер биттә төзелергә тиеш.";

5 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"5) түбәндәге эзлеклелектә беркетмә юллары:

1 юл: тавыш бирү тәмамланган вакытка исемлеккә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны;

2 юл: участок комиссиясе алган бюллетеньнәр саны;

3 юл: вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга, шул исәптән аерым 4 юлда – территория комиссиясе бинасында бирелгән бюллетеньнәр саны;

5 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

6 юл: тавыш бирү көнендә тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;

7 юл: юкка чыгарылган бюллетеньнәр саны;

8 юл: тавыш бирү өчен күчерелмә әрҗәләрдәге бюллетеньнәр саны;

9 юл: тавыш бирү өчен стационар әрҗәләрдәге бюллетеньнәр саны;

10 юл: гамәлгә яраксыз бюллетеньнәр саны;

11 юл: гамәлгә яраклы бюллетеньнәр саны;

12 юл: югалган бюллетеньнәр саны;

13 юл: алганда исәпкә кертелмәгән бюллетеньнәр саны;

14 юл һәм аннан соңгы юллар: чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның бюллетеньнәрендәге "Чакыртып алу өчен" һәм "Чакыртып алуга каршы" позицияләре буенча бирелгән тавышлары саны;";

9 пунктка "(кәгазьгә язылган беркетмә өчен)" сүзләрен өстәргә;

22) 49 статьяда:

а) 3 өлештә “5 юлына” сүзләрен “7 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

б) 4 өлешнең беренче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Участок комиссиясе рәисе, рәис урынбасары яисә секретаре участок комиссиясе тарафыннан алынган бюллетеньнәрнең санын төгәлләштерә, игълан итә һәм аны тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 2 юлына кертә (территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның конвертлардан алынган бюллетеньнәре турындагы мәгълүматлар күрсәтелгән санга керми).”;

в) 5 өлештә:

1 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1) тавыш бирү тәмамланган вакытка чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар санын (нинди дә булса сәбәпләр аркасында төшеп калган чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларны исәпкә алмыйча);”;

түбәндәге эчтәлекле 3^1 пункт өстәргә:

“3^1) вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны (чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегендә тиешле тамгалар саны буенча билгеләнә; территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеге буенча тикшерелә).”;

4 – 6 пунктларны үз көчләрен югалткан дип танырга;

г) 6 өлештә:

түбәндәге эчтәлекле 1^1 пункт өстәргә:

“1^1) 3 һәм 4 юлларга – вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларга бирелгән бюллетеньнәр саны;”;

2 пунктта “3 юлга” сүзләрен “5 юлга” сүзләренә алмаштырырга;

3 пунктта “4 юлга” сүзләрен “6 юлга” сүзләренә алмаштырырга;

4 – 8 пунктларны үз көчләрен югалткан дип танырга;

унынчы абзацны үз көчен югалткан дип танырга;

д) 12 өлештә “6 юлына” сүзләрен “8 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

е) түбәндәге эчтәлекле 14^1 өлеш өстәргә:

“14^1. Территория комиссиясе бинасында вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны (вакытыннан алда тавыш бирүне территория комиссиясе һәм участок комиссиясе биналарында уздырган очракта – күрсәтелгән комиссия биналарында вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар саны) чакыртып алу буенча тавыш бирү участогында чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлегенә кертелгән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар санының бер процентыннан күбрәк булса (ләкин ун чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыдан ким түгел), участок комиссиясе, комиссиянең теләсә кайсы әгъзасы, күзәтүче таләбе буенча, арткы якларына әлеге Законның 46^1 статьясындагы 13 өлеше нигезендә участок комиссиясе мөһере сугылган бюллетеньнәр буенча

тавышларны аерым исәпләргә тиеш. Күрсәтелгән исәпләүләр нәтиҗәләре буенча участок комиссиясе акт төзи, ул тавыш бирү йомгаклары турында беркетмәгә теркәп куела.”;

ж) 15 өлешнең җиденче җөмләсен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: “Гамәлгә яраксыз бюллетеньнәрнең гомуми саны (әлеге статьяның 12 өлеше һәм әлеге Законның 46[1] статьясындагы 14 өлеше нигезендә гамәлгә яраксыз дип танылган бюллетеньнәр санын исәпкә алып) тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең һәм аның зурайтылган рәвешенең 10 юлына язып куела.”;

з) 16 өлештә “10 юлына” сүзләрен “14 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

и) 17 өлештә “9 юлына” сүзләрен “11 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

к) 18 өлештә “7 юлына” сүзләрен “9 юлына” сүзләренә алмаштырырга;

л) 20 өлештә “9д һәм 9е юлларына” сүзләрен “12 һәм 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга, “9д һәм 9е юлларында” сүзләрен “12 һәм 13 юлларында” сүзләренә алмаштырырга;

м) 21 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“21. Санау тәмамланганнан соң, бюллетеньнәр чакыртып алуда тавыш бирүчеләрнең “Чакыртып алу өчен” һәм “Чакыртып алуга каршы” биргән тавышлары буенча аерым төргәкләргә төреп куела. Гамәлгә яраксыз һәм юкка чыгарылган бюллетеньнәр аерым төргәкләргә төреп куела. Һәр төргәктә андагы бюллетеньнәрнең саны күрсәтелә һәм төргәкләнгән бюллетеньнәрнең эчтәлегенә туры килә торган тамга салына. Шул рәвешле җыеп куелган бюллетеньнәр, шулай ук әлеге статьяның 11 һәм 12 өлешләре нигезендә төргәкләнгән бюллетеньнәр, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның төргәкләнгән исемлеге капчыкларга яисә тартмаларга тутырыла, анда чакыртып алу буенча тавыш бирү участогы номеры, барлык төргәкләнгән бюллетеньнәрнең саны күрсәтелә. Капчыкларга яисә тартмаларга мөһер сугыла, һәм алар бары тик чакыртып алу буенча югарырак комиссия яисә суд карары буенча гына ачылырга мөмкин. Күрсәтелгән капчыкларга яисә тартмаларга участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия әгъзалары да, киңәш бирү тавышы хокукына ия әгъзалары да үз имзаларын куярга хокуклы. Төргәкләү әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән затлар барында башкарыла, һәм аларга капчыкларга яисә тартмаларга үз имзаларын кую мөмкинлеге бирелә.”;

н) 22 өлештә:

3 пунктта “1, 2, 3, 4, 5 һәм 9а, 9б, 9в, 9г, 9г – 1, 9г – 2 юлларына” сүзләрен “1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

4 пунктта “6, 7, 8, 9, 10 юлларына һәм аннан соңгы юлларына” сүзләрен “8, 9, 10, 11, 14 юлларына һәм аннан соңгы юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

5 пунктта “9д һәм 9е юлларына” сүзләрен “12 һәм 13 юлларына” сүзләренә алмаштырырга;

түбәндәге эчтәлекле 6 пункт өстәргә:

“6) әлеге статьяның 14[1] өлешендә каралган очракта участок комиссиясе, вакытыннан алда тавыш биргән чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның конвертларыннан алынган һәм арткы якларына участок комиссиясе мөһере куелган бюллетеньнәрне аерып куеп, бюллетеньнәрне сортларга аера. Күрсәтелгән бюллетеньнәр буенча аерым исәпләүләр кулдан яисә тавышларны

санауның техник чараларын кулланып башкарыла. Күрсәтелгән исәпләүләрнең нәтиҗәләре буенча участок комиссиясе акт төзи, ул тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәгә теркәп куела.";

о) 23 өлештә "8, 9, 10 елларының берсендә һәм калган елларында" сүзләрен "10, 11, 14 елларының берсендә һәм калган елларында" сүзләренә алмаштырырга;

п) 27 өлешкә түбәндәге эчтәлекле икенче һәм өченче җөмләләр өстәргә: "Әгәр беркетмә электрон рәвештә төзелгән булса, аның күчермәсе беркетмәне кәгазьгә чыгару юлы белән ясала һәм "Россия Федерациясе гражданнары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль законда билгеләнгән тәртиптә таныклана. Беркетмәләрнең бирелә торган күчермәләренә номерлар сугыла.";

р) 29 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"29. Тавыш бирү йомгаклары турындагы беркетмәнең икенче нөсхәсе танышу өчен күзәтүчеләргә, әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән бүтән затларга бирелә, ә аның таныкланган күчермәсе гомуми танышу өчен участок комиссиясе билгеләгән урынга элеп куела. Әгәр беркетмә электрон рәвештә төзелгән булса, аның күчермәсе беркетмәне кәгазьгә чыгару юлы белән ясала һәм, чакыртып алу буенча тавыш бирүгә йомгак ясаганда һәм беркетмәне төзегәндә, шунда булган участок комиссиясенең хәлиткеч тавыш хокукына ия барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Беркетмәнең икенче нөсхәсе әлеге Законда каралган чакыртып алу буенча тавыш бирү документлары белән бергә, бюллетеньнәрне, участок комиссиясенең киңәш бирү хокукына ия әгъзалары, әлеге Законның 22 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән башка затлар исемлеген кертеп, шулай ук участок комиссиясе мөһере чакыртып алу буенча югарырак комиссиягә саклау өчен тапшырыла.";

с) 32 өлештә "8, 9, 10 елларның һичьюгы берсендә һәм калган елларында" сүзләрен "10, 11, 14 елларның һичьюгы берсендә һәм калган елларында" сүзләренә алмаштырырга;

т) 33 өлештә "8, 9, 10 елларында һәм аннан соңгы елларында" сүзләрен "10, 11, 14 елларында һәм калган елларында" сүзләренә алмаштырырга;

у) 38 өлештә "1 – 9, 9а – 9е елларында" сүзләрен "1 – 13 елларында" сүзләренә алмаштырырга; "1 – 9, 9а – 9е елларына" сүзләрен "1 – 13 елларына" сүзләренә алмаштырырга; "10 елына" сүзләрен "14 елына" сүзләренә алмаштырырга;

23) 50 статьяда:

а) 8 өлешнең бишенче җөмләсен төшереп калдырырга;

б) 13 өлештә "1 – 9, 9а – 9е елларына" сүзләрен "1 – 13 елларына" сүзләренә алмаштырырга; "10 елына" сүзләрен "14 елына" сүзләренә алмаштырырга;

24) 51 статьяда:

а) 2 һәм 3 өлешләрне үз көчләрен югалткан дип танырга;

б) 9 өлештә ", бүтән участокта тавыш бирү таныклыкларын" сүзләрен төшереп калдырырга;

25) 2 нче кушымтаны үз көчен югалткан дип танырга;

26) 3 нче кушымтаны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“Татарстан Республикасы
Президентын чакыртып алу тәртибе турында”
Татарстан Республикасы Законына
3 нче кушымта

ТАВЫШ БИРҮ ЙОМГАКЛАРЫ ТУРЫНДАГЫ БЕРКЕТМӘГӘ КЕРТЕЛГӘН КҮРСӘТКЕЧЛӘРНЕҢ КОНТРОЛЬ ЧАГЫШТЫРМАЛАРЫ (ӘЛЕГЕ ЗАКОННЫҢ 48 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӘ НОМЕРЛАНГАН БЕРКЕТМӘ ЮЛЛАРЫ САННАР БЕЛӘН БИЛГЕЛӘНДЕ)

1 күбрәк яисә тигез	3 + 5 + 6
2 тигез	3 + 5 + 6 + 7 + 12 –13
8 + 9 тигез	10 + 11
11 тигез	14 + беркетмәнең шуннан соңгы барлык юллары”.

5 статья

“Татарстан Республикасы Дәүләт Советындагы сәяси партияләрнең эшчәнлеген региональ телеканал һәм радиоканал аша яктыртканда аларның тигезлек гарантияләре турында” 2010 елның 30 июлендәге 59-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Җыелма басмасы, 2010, № 7 (II өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 1 статьяның 1 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“1) Татарстан Республикасы Дәүләт Советындагы сәяси партия – Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын бүлешүгә кертелгән кандидатлар исемлеген күрсәткән сәяси партия. Кандидатлар исемлеген күрсәткән сәяси партия дигәндә, әлеге Закон максатларында республика бүлекчәсе кандидатлар исемлеген күрсәткән сәяси партия дип тә аңларга кирәк;”;

2) 4 статьяның 2 өлешендә:

а) 3 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“3) күрсәтелгән сәяси партия төзегән фракциягә керүче Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасы депутатларының;”;

б) 4 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4) Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең закон чыгару (вәкиллекле) органнарының күрсәтелгән сәяси партиянең депутат берләшмәләре (фракцияләре) әгъзалары булып торучы депутатларының, шулай ук Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең закон чыгару (вәкиллекле) органнары депутатларының – күрсәтелгән сәяси партия әгъзаларының;”.

6 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты Р.Н. Миңнеханов

Казан,Кремль
2014 елның 26 мае
№ 41-ТРЗ